

ZAKON

o izvršenju kaznenih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine

– NESLUŽBENI PROČIŠĆENI TEKST –

Priredio:
Josip Lovrić
Kantonalni sud u Livnu

ZAKON

o izvršenju kaznenih sankcija u Federaciji Bosne i Hercegovine

– neslužbeni pročišćeni tekst –

I - OSNOVNE ODREDBE.....	1
II - IZVRŠENJE KAZNE ZATVORA, DUGOTRAJNOG ZATVORA, MALOLJETNIČKOG ZATVORA I KUĆNOG ZATVORA S ELEKTRONSKIM NADZOROM	1
1. Opće odredbe	1
2. Upućivanje na izdržavanje kazne zatvora i kućnog zatvora s elektronskim nadzorom.....	3
3. Odlaganje izvršenja kazne	4
4. Prijam i klasifikacija osuđenih osoba.....	5
III - POLOŽAJ OSUĐENIH OSOBA NA IZDRŽAVANJU KAZNE ZATVORA	5
1. Smještaj i higijenski uvjeti	5
2. Odijevanje i ishrana osuđenih osoba.....	6
3. Zdravstvena zaštita.....	6
4. Ograničenje u kretanju osuđenih osoba i pravo na kontakte	7
IV - PREKID IZDRŽAVANJA KAZNE ZATVORA I PREMJEŠTAJ	7
1. Prekid izdržavanja kazne zatvora.....	7
2. Premještaj osuđenih osoba	7
V - POSTUPANJE S OSUĐENIM OSOBAMA	8
1. Rad osuđenih osoba i naknada za rad	8
2. Naobrazba osuđenih osoba.....	9
3. Prava i pogodnosti.....	10
4. Disciplinska odgovornost.....	11
5. Pravilnik o kućnom redu	12
VI - IZVRŠENJE KAZNE MALOLJETNIČKOG ZATVORA	12
VII - UVJETNI OTPUST, OTPUŠTANJE OSUĐENIH OSOBA I POMOĆ NAKON IZDRŽANE KAZNE ZATVORA.	13
1. Uvjetni otpust.....	13
2. Otpuštanje osuđenih osoba.....	14
3. Pružanje pomoći osobi otpuštenoj s izdržane kazne zatvora.....	14
VIII - USTANOVE ZA IZVRŠENJE KAZNE ZATVORA.....	14
1. Opća odredba	14
2. Organizacija kazneno-popravnih zavoda	15
3. Rukovođenje ustanovama i službenici ustanove	15
4. Odgovornost službenika za povrede službene dužnosti	16
5. Posebne odredbe o službi osiguranja	17
a) Zatvorska policija - straža.....	17
b) Uporaba sredstava prinude i druge ovlasti službenih osoba	18
6. Čuvanje službene tajne.....	19
7. Nadzor nad radom ustanova.....	19
8. Sredstva za rad kazneno-popravnih zavoda	20
IX - GOSPODARSKE JEDINICE KAZNENO-POPRAVNIH ZAVODA	20
X - IZVRŠENJE MJERA SIGURNOSTI.....	20

1. Obvezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi.....	20
2. Obvezno psihijatrijsko liječenje na slobodi	22
3. Obvezno liječenje narkomana i alkoholičara	22
4. Protjerivanje stranca iz Federacije	22
XI - IZVRŠENJE ODGOJNIH MJERA	23
XII - IZVRŠENJE ZAVODSKIH MJERA	23
1. Upućivanje u odgojnu ustanovu.....	23
2. Upućivanje u odgojno-popravni dom.....	24
3. Upućivanje u drugu ustanovu za osposobljavanje	25
XIII - ODGODA, PREKID I PRESTANAK ODGOJNIH MJERA.....	25
XIV - POMOĆ NAKON IZVRŠENJA ZAVODSKE MJERE	25
XV - PRIMJENA ZAKONA NA USTANOVE KANTONA-ŽUPANIJA	26
XVI - KAZNENE ODREDBE	26
XVII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	26

ZAKON
O IZVRŠENJU KAZNENIH SANKCIJA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
– neslužbeni pročišćeni tekst –

I - OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se izvršenje kaznenih sankcija i drugih mjera izrečenih u kaznenom postupku (u daljnjem tekstu: sankcije), utvrđenih zakonima Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), koji se odnose na: izvršenje kazne zatvora, dugotrajnog i maloljetničkog zatvora, kućnog zatvora s elektronskim nadzorom, položaj osuđenih osoba na izdržavanju kazne zatvora, postupanje sa osuđenim osobama, uvjetni otpust, otpuštanje osuđenih osoba i pomoć nakon izdržane kazne zatvora, ustanove za izvršenje kazne zatvora, gospodarske jedinice kazneno-popravnih zavoda, radno-pravni status službenika u ustanovama, izvršenje mjera sigurnosti, izvršenje odgojnih mjera, izvršenje zavodskih mjera, odgađanje, prekid i prestanak odgojnih mjera, pomoć nakon izvršenja zavodske mjere i druga pitanja od značaja za izvršenje kaznenih sankcija u Federaciji.

Pitanja koja se odnose na izvršenje novčanih kazni, sankcija za privredne prijestupe, prekršajnih sankcija, mjera sigurnosti i odgojnih mjera koje nisu regulirane ovim zakonom, uredit će se kantonalnim-županijskim zakonom.

Članak 1.a

Na izvršenje kaznenih sankcija koje je izrekao Sud Bosne i Hercegovine primjenjuje se zakon Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija.

Na izvršenje pritvora određenog od strane Suda Bosne i Hercegovine primjenjuju se zakoni Bosne i Hercegovine kojima se uređuje izvršenje pritvora.

Članak 2.

Osobe prema kojima se izvršavaju sankcije lišavaju se prava ili se ograničavaju u pravima samo u granicama nužnim za ostvarivanje svrhe pojedinih sankcija, sukladno zakonu.

Članak 3.

Izvršenju sankcije pristupa se kad postane pravomoćna odluka kojom je sankcija izrečena i ako za izvršenje sankcije nema zakonskih smetnji.

S izvršenjem sankcije može se otpočeti i prije nego što je postala pravomoćna odluka kojom je sankcija izrečena samo ako je to zakonom posebno predviđeno.

Članak 4.

Kada su ispunjeni uvjeti da se pristupi izvršenju sankcije, nadležni sud određen zakonom kantona-županije ili drugi nadležni sud (u daljnjem tekstu: sud) obvezan je poduzeti potrebne radnje da se izvršenje sankcije provede bez odgađanja, sukladno sa ovim zakonom.

Izvršenje sankcije može biti odgođeno samo u slučajevima i pod uvjetima predviđenim zakonom.

Članak 5.

Organi vlasti, ustanove i druge pravne osobe u čiji djelokrug spada primjena zdravstvenih, socijalnih, odgojnih ili drugih mjera od značaja i za izvršenje pojedinih sankcija, obvezni su surađivati s ustanovama.

Radi što potpunijeg ostvarivanja svrhe pojedinih sankcija, ustanove će surađivati s pravnim osobama koje bi im prema svojoj djelatnosti mogle pružiti pomoć.

Ustanove su dužne omogućiti pristup i razgovor sa osuđenim osobama domaćim i međunarodnim organizacijama i drugim institucijama nadležnim za praćenje i ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda sukladno zakonu i odgovarajućim međunarodnim dokumentima.

Članak 6.

Osoba prema kojoj je primijenjena sankcija ne plaća troškove izvršenja, osim troškova novčane kazne, kao i drugih troškova, sukladno zakonu.

Članak 7.

Za podneske, službene radnje, rješenja i druge akte u svezi s izvršenjem sankcija ne plaća se taksa.

Članak 8.

(1) Radi praćenja, proučavanja i unapređenja sustava izvršenja sankcija, federalni ministar pravde (u daljnjem tekstu: federalni ministar), može osnovati stručni savjet iz reda predstavnika znanstvenih ustanova, sudova, organa uprave, stručnih udruženja i drugih institucija koje se bave pitanjima odgoja i kriminaliteta.

(2) Radi unaprjeđivanja komunikacije, razmjene podataka unutar i izvan sustava, vođenja i praćenja statističkih podataka u sustavu izvršenja sankcija, može se uvesti integralni informatički sustav sa jedinstvenom bazom podataka.

(3) Propis o funkcioniranju integralnog informatičkog sustava donosi federalni ministar.

Članak 9.

Poslovi izvršenja sankcija propisani ovim zakonom su poslovi od posebnog interesa za Federaciju.

II - IZVRŠENJE KAZNE ZATVORA, DUGOTRAJNOG ZATVORA, MALOLJETNIČKOG ZATVORA I KUĆNOG ZATVORA S ELEKTRONSKIM NADZOROM

1. Opće odredbe

Članak 10.

Svrha izvršenja kazne zatvora, dugotrajnog zatvora i maloljetničkog zatvora (u daljnjem tekstu: kazna zatvora)

kao i kućnog zatvora s elektronskim nadzorom je da osuđene osobe tijekom izdržavanja kazne, kroz sustav suvremenih odgojnih mjera, usvoje društveno prihvatljive vrijednosti u cilju lakšeg uključivanja u uvjete života na slobodi i da se ponašaju sukladno zakonu i ispunjavaju dužnosti građanina.

Članak 11.

Postupanje s osuđenim osobama mora biti čovječno i s poštovanjem njihovog ljudskog dostojanstva, s očuvanjem njihovog tjelesnog i duševnog zdravlja, vodeći pri tome računa da se održi potreban red i disciplina.

Zabranjeno je provođenje bilo kakve torture i drugih surovih, neljudskih ili nehumanih i ponižavajućih postupanja od strane službenih osoba ustanove prema osuđenim osobama.

U postupanju s osuđenim osobama ne smije biti diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, spolu, jeziku, religiji ili vjerovanju, političkim ili drugim uvjerenjima, nacionalnom i socijalnom podrijetlu, srodstvu, ekonomskom ili nekom drugom statusu.

Članak 12.

Osuđena osoba ima pravo zadovoljavati svoje vjerske potrebe.

Ustanove su obvezne osigurati uvjete za zadovoljavanje vjerskih potreba.

Članak 13.

S osuđenim osobama treba postupati na način koji u najvećoj mjeri odgovara osobnosti osuđenog i prilagođen postignutom uspjehu u tretmanu.

Radi postizanja uspješnog tretmana obavlja se klasifikacija osuđenih osoba.

Članak 14.

Kod osuđenih osoba treba razvijati osjećanje osobne odgovornosti za njihove postupke i poticati ih da u svom tretmanu i sami sudjeluju.

Tijekom izvršenja kazne zatvora osigurat će se osuđenima sudjelovanje u održavanju reda i discipline, kao i u odgojnim, kulturnim, športskim i drugim djelatnostima.

Članak 15.

Osuđene osobe izdržavaju kaznu zatvora, u pravilu, skupno.

Kada to zahtijeva zdravstveno stanje osuđene osobe ili kad je to predviđeno zakonom može se odrediti da osuđena osoba izdržava kaznu odvojeno od ostalih.

Muške i ženske osobe izdržavaju kaznu zatvora odvojeno.

Malodobne osobe izdržavaju kaznu zatvora, u pravilu, odvojeno od punoljetnih osoba.

Članak 16.

Osuđenim osobama na izdržavanju kazne zatvora osiguravaju se prava i pogodnosti predviđene ovim i drugim zakonima i propisima donesenim na temelju tih zakona.

Članak 17.

Osuđenim osobama omogućit će se rad sukladno njihovim psihofizičkim i stručnim sposobnostima i mogućnostima ustanove.

Rad osuđenih osoba treba biti koristan i da što više odgovara suvremenom načinu obavljanja rada iste vrste na slobodi.

Svrha ovog rada je da osuđeni steknu, odnosno održe i povećaju svoje radne sposobnosti, radne navike i stručno znanje radi što lakšeg uključivanja u koristan život na slobodi.

Osuđene osobe svojim radom ostvaruju sredstva koja služe za njihove osobne potrebe i za plaćanje zakonskog izdržavanja i drugih obveza, sukladno zakonu.

Postizanje ekonomske koristi od rada osuđenih osoba ne smije ići na štetu ostvarenja svrhe toga rada.

Članak 18.

Za osuđene osobe za koje je to potrebno organizira se nastava za opću i stručnu izobrazbu i osposobljavanje.

U svrhu postizanja opće izobrazbe i tretmana osuđenih tijekom izvršenja kazne zatvora, organiziraju se razni oblici školovanja, tečajeva, slobodnih aktivnosti, kulturno-prosvjetnog rada i tjelesne kulture i omogućuje čitanje knjiga i dnevnog tiska, kao i korištenje drugih sredstava informiranja.

Članak 19.

Radi poticanja vlastitih napora osuđenih osoba za uključivanje u redovan život na slobodi, osuđeni za koje se s osnovom može očekivati da će se na slobodi dobro vladati i da neće činiti krivična djela mogu se pustiti na uvjetni otpust, sukladno Kaznenom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Kazneni zakon Federacije).

O uvjetnom otpustu osoba osuđenih sukladno nadležnosti Bosne i Hercegovine u kaznenim stvarima, konzultirat će se Sud Bosne i Hercegovine po pitanju primjenjivog zakona.

Članak 20.

Osuđenim osobama otpuštenim s izdržavanja kazne zatvora pružit će nadležni organi, ustanove i druge pravne osobe potrebnu pomoć za njihovo lakše i brže uključivanje u redovan život na slobodi.

2. Upućivanje na izdržavanje kazne zatvora i kućnog zatvora s elektronskim nadzorom

Članak 21.

Osuđene osobe upućuju se na izdržavanje kazne zatvora u odgovarajuću ustanovu prema pravomoćnoj presudi suda kojom je ta kazna izrečena, a ako im je određeno izdržavanje kućnog zatvora s elektronskim nadzorom, izdržavaju ga u prostorijama u kojima stanuju u mjestu prebivališta, odnosno boravišta.

Članak 22.

Upućivanje osuđenih osoba na izdržavanje kazne zatvora obavlja sud na čijem području osuđeni ima prebivalište, odnosno boravište ili Sud Bosne i Hercegovine kada je taj sud izrekao kaznu.

Članak 23.

Sud je dužan poduzeti potrebne radnje radi izvršenja kazne zatvora odmah nakon prijama izvršne odluke, a najkasnije u roku od tri dana od dana njenog prijama.

Sud mjerodavan za izvršenje kazne zatvora može u slučajevima osude na kaznu zatvora do jedne godine zatražiti od centra za socijalnu skrb mjerodavnoga po mjestu prebivališta odnosno boravišta osuđene osobe izvješće o osobnim, obiteljskim i socijalnim prilikama te osobe radi ocjene radi li se o osobi pogodnoj da bude upućena na izdržavanje kućnog zatvora s elektronskim nadzorom.

Sud će prije donošenja odluke o određivanju izvršenja kućnog zatvora s elektronskim nadzorom ispitati tehničke mogućnosti za takvo izvršenje u prostorijama u kojima će osuđena osoba stanovati kao i druge okolnosti od značaja za izvršenje.

Kada sud ocijeni da su ispunjeni uvjeti za upućivanje osuđene osobe na izdržavanje kućnog zatvora s elektronskim nadzorom pozvat će osuđenu osobu da se upozna s načinom i uvjetima izvršenja i da se očituje pristaje li na ovakav način izvršenja kazne zatvora.

Nakon provedenog postupka sud donosi odluku o upućivanju osuđene osobe na izdržavanje kućnog zatvora s elektronskim nadzorom kojom se određuje dan i mjesto početka izdržavanja.

Odlukom kojom se osuđena osoba upućuje na izdržavanje kućnog zatvora s elektronskim nadzorom može se odrediti pravo te osobe da u određene dane i sate može napustiti prostorije u kojima stanuje radi:

- 1) obavljanja redovitih radnih dužnosti;
- 2) dobivanja neophodne zdravstvene zaštite za sebe i osobe za koje se prema zakonu dužna starati;
- 3) pohađanja redovite nastave ili polaganja ispita;
- 4) posjećivanja određenih savjetovališta.

Na zahtjev osuđene osobe, posebnom odlukom može joj se odobriti odsustvovanje iz prostorija u kojima stanuje na određeno vremensko razdoblje u opravdanim slučajevima.

O zahtjevu za odsustvovanje u trajanju do 24 sata odlučuje ravnatelj ustanove na čijem teritoriju osuđenik

izdržava kućni zatvor s elektronskim nadzorom, a o odsustvovanju u trajanju duljem od 24 sata odlučuje mjerodavni sud, na zahtjev osuđene osobe.

Članak 24.

Sud poziva osuđenu osobu koja se nalazi na slobodi i priopćava joj dan kada se treba javiti radi izvršenja kazne zatvora u određenu ustanovu.

Dan javljanja toj ustanovi, odnosno dan započinjanja izdržavanja kućnog zatvora s elektronskim nadzorom određuje se tako da osuđenoj osobi ostane najmanje osam, a najviše 15 dana do dana javljanja na izdržavanje kazne, odnosno započinjanja izvršenja kućnog zatvora s elektronskim nadzorom.

Pri priopćenju sud predaje osuđenoj osobi uputni akt, kao i voznu kartu ako za odlazak treba koristiti usluge javnoga prometa.

Sud je dužan da, prilikom upućivanja osuđene osobe na izdržavanje kazne zatvora, odnosno kućnog zatvora s elektronskim nadzorom, istodobno ili najkasnije u roku od tri dana izvijestiti ustanovu kojeg se dana osuđena osoba treba javiti na izdržavanje kazne zatvora, a ako se radi o osobi koja izdržava kućni zatvor s elektronskim nadzorom, dostaviti joj odluku o upućivanju na izdržavanje kućnog zatvora s elektronskim nadzorom.

Uz uputni akt, odnosno odluku o upućivanju na izdržavanje kućnog zatvora s elektronskim nadzorom sud će obvezatno dostaviti prijepis presude i izvod iz kaznene evidencije.

Ustanova je dužna u roku 24 sata izvijestiti sud o stupanju osuđene osobe na izdržavanje kazne zatvora, odnosno o započinjanju izdržavanja kućnog zatvora s elektronskim nadzorom.

Ako se osuđena osoba koja je na slobodi ne javi određenog dana radi izdržavanja kazne zatvora, odnosno radi započinjanja izdržavanja kućnog zatvora s elektronskim nadzorom ne bude u prostorijama u kojima stanuje, ustanova će o tome izvijestiti sud najkasnije u roku od 24 sata, od dana određenog za javljanje u ustanovu, odnosno započinjanje izdržavanja kućnog zatvora s elektronskim nadzorom.

Ako se uredno upućena osuđena osoba ne javi ustanovi u određenom roku ili ne bude u prostorijama u kojima stanuje u dan određen za započinjanje izdržavanja kućnog zatvora s elektronskim nadzorom, sud će izdati naredbu sudskoj policiji da se ta osoba prinudno sprovede.

Za osuđene osobe koje se kriju ili se nalaze u bjekstvu sud donosi naredbu za izdavanje tjeralice koju dostavlja mjerodavnom tijelu za unutarnje poslove.

Kada osuđena osoba bude uhvaćena, sprovodi se u ustanovu na izdržavanje kazne.

Troškove sprovođenja u slučaju iz st. 8. i 9. ovoga članka snosi osuđena osoba.

Članak 25.

Početak izvršenja kazne zatvora računa se od dana kada se osuđena osoba sama javi radi izdržavanja kazne zatvora, odnosno od dana kada bude sprovedena u ustanovu, a

početak izvršenja kućnog zatvora sa elektronskim nadzorom računa se od dana određenog za započinjanje izvršenja.

Članak 26.

Ako osuđena osoba koja se upućuje na izdržavanje kazne zatvora ili kućnog zatvora s elektronskim nadzorom ima maloljetnu djecu ili druge osobe o kojima se isključivo stara, sud će o tome izvijestiti mjerodavno tijelo starateljstva.

Federalni ministar donosi propis o kriterijima za upućivanje osuđenih osoba na izdržavanje kazne zatvora.

3. Odlaganje izvršenja kazne

Članak 27.

Osuđenoj osobi koja se nalazi na slobodi može se, na njenu molbu, ili s njenim pristankom na molbu članova uže obitelji ili na prijedlog nadležnog organa socijalnog staranja, odložiti izvršenje kazne zatvora:

- 1) ako je oboljela od teže akutne bolesti;
- 2) ako se dogodio smrtni slučaj ili teška bolest u užoj obitelji osuđene osobe;
- 3) ako je odlaganje potrebno radi izvršenja ili dovršenja izuzetno neodložnih poljskih ili sezonskih radova ili radova izazvanih elementarnim nepogodama ili drugim udesom, a obitelj osuđene osobe nema drugih članova obitelji sposobnih za rad, niti se zbog slabog imovnog stanja ili iz drugih opravdanih razloga može angažirati druga osoba za obavljanje ovih poslova;
- 4) ako je osuđena osoba obvezna izvršiti određeni posao koji je već počeo, a uslijed neizvršenja posla nastala bi neotklonjiva ili znatnija šteta;
- 5) ako je odlaganje osuđenoj osobi potrebno zbog završetka školovanja ili polaganja ispita za koji se pripremala;
- 6) ako su zajedno s osuđenom osobom osuđeni njen bračni drug ili drugi članovi zajedničkog domaćinstva ili ako se oni već nalaze na izdržavanju kazne zatvora, a istodobnim izdržavanjem kazne svih tih osoba bilo bi ugroženo izdržavanje malodobnih, bolesnih ili starih članova domaćinstva;
- 7) ako je osuđena žena koja doji dijete mlađe od godinu dana ili koja je trudna;
- 8) ako je osuđena osoba hranitelj obitelji, a stupanjem na izdržavanje kazne zatvora bilo bi ugroženo izdržavanje obiteljskog domaćinstva.

Izvršenje kazne u slučaju iz točke 1. stavka 1. ovog članka može se odložiti najdulje godinu dana, u slučajevima iz toč. 2. do 4. najduže tri mjeseca, u slučajevima iz toč. 5. 6. i 8. najduže šest mjeseci, a u slučajevima iz točke 7. do navršetka jedne godine života djeteta.

Članak 28.

Molba za odlaganje izvršenja kazne zatvora podnosi se u roku od tri dana od dana uručenog uputnog akta iz stavka 1. članka 24. ovog zakona.

Ako je razlog za odlaganje izvršenja kazne zatvora iz toč. 1. i 2. stavka 1. članka 27. ovog zakona nastao nakon tog roka, molba se može podnijeti do dana kada osuđena osoba treba da se javi radi izdržavanja kazne.

U molbi se moraju navesti razlozi i dokazi o činjenicama koje opravdavaju odlaganje.

O molbi za odlaganje izvršenja kazne zatvora rješava predsjednik suda koji je dužan u roku od pet dana od dana prijama molbe donijeti rješenje.

Prije donošenja rješenja sud može izvršiti potrebna provjeravanja radi utvrđivanja činjenica navedenih u molbi.

Molbu koja nije podnesena u roku i molbu u kojoj nisu navedeni razlozi, dokazi i činjenice, sud će odbaciti rješenjem.

Do donošenja rješenja o molbi odlaže se početak izvršenja kazne zatvora.

Ako se molba za odlaganje ponovo podnosi iz istih razloga iz kojih je ranija molba odbijena, sud će rješenjem takvu molbu odbaciti.

Članak 29.

Protiv rješenja kojim se odbija ili odbacuje molba za odlaganje izvršenja kazne zatvora osuđena osoba ima pravo žalbe u roku od tri dana od dana prijama rješenja, predsjedniku nadležnog kantonalnog-županijskog suda.

Žalba odlaže izvršenje kazne.

Predsjednik nadležnog kantonalnog-županijskog suda dužan je donijeti rješenje po žalbi iz stavka 1. ovog članka u roku od tri dana od dana prijama žalbe, a u roku od pet dana od dana donesenog rješenja, dužan je dostaviti ga nadležnom sudu za izvršenje kazne zatvora.

Protiv rješenja predsjednika nadležnog kantonalnog-županijskog suda po žalbi iz stavka 3. ovog članka ne može se pokrenuti upravni spor.

O odlaganju izvršenja kazne zatvora sud će obvezno izvijestiti ustanovu u koju se upućuje osuđena osoba.

Članak 30.

Osoba pozvana na odsluženje vojnog roka koja je osuđena na kaznu zatvora upućuje se na izdržavanje kazne zatvora prije služenja vojnog roka.

Osobi koja je u tijeku odsluženja vojnog roka osuđena na kaznu zatvora do šest mjeseci za učinjeno krivično djelo prije stupanja na odsluženje vojnog roka ili vojnu vježbu, odložiti će se početak izvršenja kazne zatvora do završetka vojnog roka, odnosno vojne vježbe.

Izvršenje kazne odložiti će se i osobi osuđenoj na kaznu zatvora do dvije godine za krivično djelo učinjeno prije stupanja na odsluženje vojnog roka, kojoj do završetka vojnog roka ne preostaje više od šest mjeseci.

Članak 31.

Kad nadležni tužitelj na temelju zakonskog ovlaštenja zatraži odlaganje izvršenja kazne zatvora, sud neće

pozivati osuđenu osobu radi izvršenja kazne, a ako ga je već pozvao, ali još nije prošao rok javljanja ustanovi, donijet će rješenje o odlaganju izvršenja kazne zatvora.

Odlaganje izvršenja kazne zatvora u slučaju iz stavka 1. ovog članka traje dok tužitelj ne izvijesti sud da se može otpočeti s izvršenjem kazne zatvora, odnosno dok ne bude donesena odluka o pravnom sredstvu tužitelja.

4. Prijam i klasifikacija osuđenih osoba

Članak 32.

Osuđena osoba prima se u ustanovu na temelju uputnog akta suda.

Prilikom prijama u ustanovu, utvrdit će se identitet osuđene osobe koja će se smjestiti u prijamno odjeljenje.

Osoba osuđena na kaznu zatvora do jedne godine zadržat će se u prijamnom odjeljenju do 15 dana, a osobe osuđene preko jedne godine zatvora, najduže 30 dana.

Članak 33.

Sav novac, vrijednosti i ostala imovina koja pripada osuđenoj osobi, a koju prema kućnom redu ustanove ne smije držati, mora se prigodom prijama osuđene osobe pohraniti na sigurnom mjestu, o čemu će se napraviti popis.

Imovina iz stavka 1. ovog članka vraća se osuđenoj osobi prigodom otpuštanja iz ustanove ili se predaje članovima njegove obitelji uz suglasnost osuđene osobe.

Članak 34.

U prijamnom odjeljenju osuđena osoba se upisuje u matičnu knjigu, za nju se formira osobni list i utvrđuje zdravstveno stanje.

Osoba osuđena na kaznu zatvora preko šest mjeseci, fotografirat će se.

Za vrijeme boravka u prijamnom odjeljenju, utvrđuje se prijedlog tretmana osuđene osobe.

U matičnu se knjigu upisuju i osobe koje izdržavaju kućni zatvor s elektronskim nadzorom i za njih se formira osobni list.

Naputak o matičnim knjigama, osobnom listu i načinu određivanja tretmana osuđenih osoba donosi federalni ministar.

Članak 35.

U tijeku izvršenja kazne zatvora može se obaviti reklasifikacija osuđenih osoba, ovisno od postignutog uspjeha u tretmanu.

Članak 36.

Na početku izdržavanja kazne zatvora osuđena osoba se upozna s pravilima kućnog reda, s pravima i dužnostima u tijeku izdržavanja kazne zatvora, s načinom

na koji može ostvariti svoja prava i s disciplinskim prekršajima i kaznama koje se za njih mogu izreći.

Odredbes ovog zakona, kao i ostali propisi o izvršenju kazne zatvora, koje se odnose na prava i dužnosti osuđenih osoba, treba da budu dostupni osuđenim osobama u tijeku izdržavanja kazne zatvora, o čemu se stara rukovoditelj ustanove.

Članak 37.

O datumu stupanja i o datumu otpuštanja s izdržavanja kazne zatvora ustanova će odmah izvijestiti nadležni organ za unutarnje poslove na čijem području se osuđena osoba vodi u evidenciji prebivališta odnosno boravišta.

Odredbes iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se i na osobe koje izdržavaju kućni zatvor s elektronskim nadzorom.

III - POLOŽAJ OSUĐENIH OSOBA NA IZDRŽAVANJU KAZNE ZATVORA

1. Smještaj i higijenski uvjeti

Članak 38.

Smještaj osuđenih osoba u ustanovi mora odgovarati higijenskim zahtjevima predviđenim ovim zakonom i mjesnim klimatskim prilikama.

Članak 39.

Svako osuđenoj osobi, u pravilu, osigurava se posebna soba za spavanje, osim u slučajevima kada se smatra da zajednički smještaj više osuđenih osoba ima određenih prednosti.

Svaka osuđena osoba mora imati poseban krevet i posteljenu.

Zajednički boravak osuđenih osoba osigurava se na radnom mjestu, u procesu izobrazbenih aktivnosti, prilikom objedovanja, za vrijeme slobodnih aktivnosti, u dnevnom boravku i sličnim prilikama.

Članak 40.

U svim prostorijama u kojima borave osuđene osobe mora se osigurati zadovoljavanje zdravstvenih i higijenskih potreba, dovoljne količine zraka, svjetla, grijanja i ventilacije i s najmanje četiri kvadratna metra, ali ne manje od 10 kubnih metara prostora na svaku osuđenu osobu.

U prostorijama u kojima borave osuđene osobe prozori moraju biti dovoljno veliki da omogućuju rad i čitanje pod prirodnim svjetlom u uobičajenim uvjetima, da omogućuju ulaz svježeg zraka, osim ako ne postoje klimatski uređaji, da svojim izgledom i veličinom odgovaraju standardnim prozorima.

Vještačko osvjjetljavanje mora odgovarati postojećim standardnim normama.

Sanitarni uređaji moraju omogućiti svakoj osuđenoj osobi zadovoljavanje fizioloških potreba u čistim i pristojnim uvjetima.

Svakoj osuđenoj osobi mora se omogućiti korištenje prikladnih uređaja za kupanje i tuširanje pri temperaturi koja odgovara klimatskim uvjetima i u razmacima koji omogućavaju održavanje normalne osobne higijene, ali najmanje jedanput u tjednu.

Sve prostorije ustanove moraju se propisno održavati i redovno čistiti.

Članak 41.

Osuđene osobe trebaju održavati osobnu higijenu za koju im treba osigurati vodu i toaletni pribor.

Iz zdravstvenih razloga, a u cilju očuvanja samopoštovanja, osuđenim osobama treba omogućiti njegovanje normalne brade i kose, a muškarcima redovito brijanje.

Članak 42.

U ustanove koje ne ispunjavaju uvjete iz čl. 38. do 41. ovog zakona, ne mogu se upućivati na izdržavanje kazne zatvora osuđene osobe, o čemu odlučuje federalni ministar.

2. Odijevanje i ishrana osuđenih osoba

Članak 43.

Osuđenim osobama kojima nije dopušteno nošenje vlastite odjeće osigurava se odjeća i obuća koja je prikladna klimatskim uvjetima tako da im se ne ugrožava zdravlje.

Odjeća osuđenih osoba koju osigurava ustanova ne smije djelovati degradirajuće i ponižavajuće.

Pravilnik o odjeći i obući osuđenih osoba donosi federalni ministar.

Članak 44.

Osuđenim osobama se osigurava hrana u pravilnim razmacima koja je pripremljena u obrocima koji kvalitetom i količinom zadovoljavaju prehrambene i higijenske standarde, a ujedno su primjereni dobi, zdravlju, vrsti posla koji obavljaju i njihovim vjerskim i kulturnim zahtjevima.

Punoljetnim osuđenim osobama osigurava se hrana kalorične vrijednosti najmanje 12.500 džula dnevno, a malodobnicima 14.500 džula dnevno.

Pravilnik o ishrani osuđenih osoba, kao i tablicama kalorične vrijednosti hrane donosi federalni ministar.

3. Zdravstvena zaštita

Članak 45.

Osuđenim osobama osigurava se liječnička pomoć i bolničko liječenje.

Troškove liječenja snosi ustanova, osim ako se utvrdi da se osuđeni namjerno ozlijedio.

Članak 46.

Svaka ustanova treba da ima svoga liječnika i po mogućnosti organiziranu zdravstvenu zaštitu.

O smještaju osuđenog u bolnicu ustanove ili u ambulatnu sobu iste ustanove odlučuje liječnik.

U slučaju da ne postoji mogućnost liječenja u ustanovi, oboljela osuđena osoba upućuje se u ustanovu u kojoj postoji mogućnost liječenja, a u slučaju hitnosti ili kad postoji opasnost zbog dužeg prijevoza u tu ustanovu, kao i kad ne postoji mogućnost potrebnog specijaliziranog liječenja u toj ustanovi, oboljela osuđena osoba uputit će se u zdravstvenu ustanovu, o čemu odlučuje rukovoditelj ustanove.

Vrijeme provedeno u općoj zdravstvenoj ustanovi uračunava se u izvršenje kazne zatvora.

Članak 47.

Oboljela osuđena osoba ima pravo tražiti da ga na njegov trošak pregleda liječnik specijalista, ako takav pregled nije već odredio liječnik ustanove.

Članak 48.

Trudnim osuđenim ženama i porodiljama osigurava se stručna liječnička njega.

Dijete može ostati uz majku, na njezin zahtjev, do navršene tri godine života, a nakon toga predaje se, u sporazumu s majkom, obitelji ili nadležnom organu socijalne skrbi, koji će poduzeti potrebne mjere za smještaj djeteta.

Osuđena žena može se za vrijeme trudnoće zaposliti samo na lakšim radovima, a za vrijeme od šest tjedana prije, a isto toliko poslije porođaja, samo na radovima koje dopusti liječnik.

Članak 49.

Osuđena osoba koja za vrijeme izdržavanja kazne zatvora duševno oboli ili pokazuje teške psihičke smetnje, uputit će se u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Članak 50.

Medicinska intervencija nad osuđenom osobom, kad za to postoje medicinske indikacije neće se primjenjivati bez njegova pristanka, osim u slučajevima predviđenim propisima iz oblasti zdravstva.

Članak 51.

U slučaju nesreće na poslu ili profesionalnog oboljenja, osuđene osobe imaju pravo na invalidsko osiguranje po propisima o invalidskom osiguranju.

4. Ograničenje u kretanju osuđenih osoba i pravo na kontakte

Članak 52.

Uporaba sredstava za ograničavanje kretanja kao što su lisice, košulje stezulje i ostala sredstva za ograničenje kretanja mogu se koristiti samo kao mjera za sprječavanje bijega za vrijeme sprovođenja osuđene osobe, ili iz zdravstvenih razloga, po nalogu i kontroli liječnika da bi se osuđena osoba zaštitila od samopovrijeđivanja ili nasrtanja na druge osuđene osobe, kao i u slučajevima da se spriječi uništavanje imovine od strane osuđene osobe.

Sredstva za ograničenje kretanja ne mogu se upotrebljavati kao kazna za osuđene osobe.

Članak 53.

Osuđenim osobama omogućit će se da razgovaraju s inspektorom nadležnim za izvršenje kazne zatvora ili drugim ovlaštenim osobama koje posjećuju ustanovu.

Razgovor iz stavka 1. ovog članka obavlja se bez nazočnosti službenih osoba ustanove.

Osuđenim osobama mora se omogućiti upućivanje molbi, žalbi i drugih podnesaka nadležnim organima radi zaštite njihovih prava.

Molbe i pritužbe moraju se rješavati bez odgađanja.

Članak 54.

Osuđenim osobama omogućit će se kontaktiranje s njihovim obiteljima, osobama ili predstavnicima organizacija koje mogu pomoći u njihovom tretmanu.

Članak 55.

Osuđene osobe imaju pravo da se informiraju o novostima u svijetu putem dnevnog ili periodičnog tiska, radija, televizije i na drugi prigodan način, o čemu se stara rukovoditelj ustanove.

Osuđenim osobama stranim državljanima omogućit će se da budu informirani o njihovom pravu da stupe u kontakt s diplomatskim ili konzularnim predstavnikom zemlje ili diplomatskom ili konzularnom predstavništvu zemlje koja zastupa interese njihove zemlje ili s nacionalnim ili međunarodnim organom čija je dužnost djelovanje u interesu takvih osoba.

Članak 56.

U slučaju teže bolesti ili smrti osuđene osobe, uprava ustanove će o tome odmah izvijestiti njegovu užu obitelj ili drugu osobu koju je osuđena osoba ranije odredila.

Osuđena osoba mora biti obaviještena o smrti ili težoj bolesti članova uže obitelji.

U slučajevima iz stavka 2. ovog članka osuđenoj osobi će se, po mogućnosti, dopustiti posjet da vidi preminulog člana uže obitelji, ili da bude nazočna pogrebu.

Posmrtni ostaci osuđene osobe se isporučuju njenoj obitelji ili se sahranjuju u groblje koje odredi ustanova.

IV - PREKID IZDRŽAVANJA KAZNE ZATVORA I PREMJEŠTAJ

1. Prekid izdržavanja kazne zatvora

Članak 57.

Osuđenoj osobi može se dopustiti prekid izdržavanja kazne zatvora.

Odredbe čl. 27. do 29. i 31. ovog zakona sukladno se primjenjuju i na prekid izdržavanja kazne zatvora.

Prekid izdržavanja kazne zatvora izvršit će se i u slučaju kada sud odredi mjeru pritvora za drugo krivično djelo.

O prekidu izdržavanja kazne zatvora rješenjem odlučuje sud koji je izrekao prvostupanjsku presudu.

U slučaju iz stavka 4. ovog članka, sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca.

Članak 58.

Molba osuđene osobe i mišljenje ustanove dostavlja se sudu u roku od 15 dana.

Članak 59.

Protiv rješenja iz članka 57. ovog zakona osuđena osoba može izjaviti žalbu drugostupanjskom sudu u roku od osam dana od dana prijama rješenja.

Rješenje doneseno po žalbi je konačno i protiv njega se ne može pokrenuti upravni spor.

Vrijeme provedeno na prekidu izdržavanja kazne zatvora ne računa se u vrijeme izdržavanja kazne zatvora.

Članak 60.

Ako se za vrijeme trajanja prekida izdržavanja kazne zatvora utvrdi da su prestale okolnosti zbog kojih je prekid dopušten ili je prekid dopušten na temelju lažnih isprava ili drugih dokaza, odnosno da se prekid ne koristi u svrhu u koju je dopušten, rješenje iz članka 59. ovog zakona će se ukinuti, a osuđenoj osobi naložiti da se javi na daljnje izdržavanje kazne zatvora odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prijama rješenja.

Rješenje iz stavka 1. ovog članka dostavlja se ustanovi i osuđenoj osobi.

Ako se osuđena osoba ne javi na daljnje izdržavanje kazne zatvora u roku određenom u rješenju, ustanova će postupiti po odredbama st. 7. do 9. iz članka 24. ovoga zakona.

2. Premještaj osuđenih osoba

Članak 61.

Nakon izdržane jedne trećine kazne zatvora na molbu osuđene osobe ili na prijedlog rukovoditelja ustanove može se odobriti premještaj osuđene osobe iz jedne u drugu ustanovu.

O premještanju osuđene osobe iz jedne u drugu ustanovu odlučuje Federalno ministarstvo pravde (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) uz pribavljeno mišljenje ustanove.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka osuđena osoba može uložiti žalbu federalnom ministru.

Ako je odbijena molba iz stavka 1. ovog članka, nova molba se može podnijeti nakon isteka roka od šest mjeseci od dana donošenja rješenja iz stavka 2. ovog članka.

O premještanju osobe osuđene od strane Suda Bosne i Hercegovine može se odlučiti isključivo sukladno zakonu Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija.

V - POSTUPANJE S OSUĐENIM OSOBAMA

1. Rad osuđenih osoba i naknada za rad

Članak 62.

Osuđenim osobama se određuje vrsta posla u skladu s potrebama njihovog tretmana, njihovim psiho-fizičkim sposobnostima, sklonostima, osobnim svojstvima i stečenim stručnim sposobnostima, prema mogućnostima koje postoje u ustanovi i prema potrebama održavanja discipline.

U određivanju vrste posla vodit će se računa i o želji osuđenih osoba da rade određeni posao.

Organizacija i metode rada u gospodarskim jedinicama ustanove treba da odgovaraju suvremenim radnim standardima i tehnikama, kao i modernim sustavima rukovođenja proizvodnim procesima.

Članak 63.

Osuđenim osobama sposobnim za rad omogućit će se rad u gospodarskim jedinicama (pogonima, radionicama, ekonomijama i drugim organizacijskim jedinicama) ustanove, na radilištima izvan kruga ustanove, kao i izvan ustanove.

Pojedinačno upućivanje osuđenih osoba izvan ustanove može se činiti samo uz suglasnost Federalnog ministarstva.

Članak 64.

Osuđena osoba koja na izdržavanju kazne zatvora treba provesti do šest mjeseci, a koja je u radnom odnosu, može za vrijeme izdržavanja kazne zatvora nastaviti rad u poduzeću u kojem je dotad radila, ukoliko se s tim suglasi poduzeće i osuđena osoba i ako je to izvodljivo s obzirom na udaljenost poduzeća, o čemu odlučuje federalni ministar.

Međusobna prava i obveze u slučaju iz stavka 1. ovog članka regulirat će se ugovorom koji zaključuju rukovoditelj ustanove i ovlaštena osoba poduzeća.

Članak 65.

Dobit koja se ostvaruje radom osuđenih osoba ne treba da bude prioritetna u odnosu na njihov tretman.

Članak 66.

Radno vrijeme osuđenih osoba određuje se po propisima o radnim odnosima koji se odnose na djelatnike u poduzećima (u daljnjem tekstu: propisi o radnim odnosima).

Članak 67.

Mjere zaštite na radu osuđenih osoba trebaju odgovarati zaštiti na radu u poduzećima u kojima se obavljaju slični poslovi.

Članak 68.

Osuđene osobe imaju pravo na osiguranje od nesreće na poslu i profesionalnog oboljenja pod istim uvjetima kao i djelatnici u poduzećima.

Članak 69.

Dnevni i tjedni maksimum radnih sati osuđenih osoba trebaju odgovarati radnom vremenu utvrđenom prema propisima o radnim odnosima.

Članak 70.

Osuđene osobe imaju pravo na dnevni odmor i najmanje jedan dan odmora u tjednu i dovoljno vremena za izobrazbu i druge aktivnosti sukladno njihovom programu tretmana.

Članak 71.

Osuđenim osobama koje rade i borave u zatvorenim prostorijama mora se omogućiti da provedu na otvorenom prostoru najmanje tri sata dnevno.

Članak 72.

Osuđene osobe imaju pravo na naknadu za svoj rad.

Visina naknade za rad ovisi od vrste posla, količine i kvaliteta rada, dužine radnog vremena kao i doprinosa ostvarivanju produktivnosti i ekonomičnosti poslovanja.

Naknada za rad iznosi od jedne četvrtine do jedne polovine plaće koja se može ostvarivati na istim ili sličnim poslovima u poduzećima.

Naknada za produženi rad, rad noću i rad pod otežanim uvjetima obračunava se sukladno s propisima o radnim odnosima ili na temelju ugovora ako je to povoljnije za osuđene osobe.

Osuđene osobe koje pohađaju praktičnu nastavu imaju pravo na 70% prosječne naknade iz stavka 3. ovog članka.

Članak 73.

Rukovoditelj ustanove donosi Pravilnik o naknadama za rad osuđenih osoba uz suglasnost federalnog ministra.

Članak 74.

Osuđenim osobama koje ne rade, a nemaju vlastitih sredstava, osigurat će se podmirivanje najnužnijih potreba davanjem potrebnih stvari (za održavanje osobne higijene dopisivanja i sl.).

Članak 75.

Osuđenoj osobi koja oboli na radu ili u svezi s radom u ustanovi pripada naknada za vrijeme spriječenosti za rad po propisima o zdravstvenom osiguranju, osim u slučaju namjernog samopovrjeđivanja.

Članak 76.

Osuđena osoba slobodno raspolaze s naknadom koju prima za svoj rad.

Izuzetno od odredbe iz stavka 1. ovog članka, predmet izvršenja može biti polovina naknade za rad na temelju izvršne odluke nadležnog suda po kojoj je osuđena osoba obvezna davati izdržavanje djeci, bračnom drugu, odnosno roditeljima, naknaditi štetu prouzročenu krivičnim djelom ili podmiriti druge obveze.

Članak 77.

Rukovoditelj ustanove može donijeti rješenje da se od naknade za rad osuđene osobe, kao i novca koji je osuđenoj osobi oduzet prilikom dolaska u ustanovu ili mu je poslan, naplati šteta koju je osuđena osoba namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokovala za vrijeme izdržavanja kazne zatvora, kao i troškovi sprovođenja osuđene osobe do kojih je došlo uslijed njenog bijega i drugim slučajevima sprovođenja kad ih po ovom zakonu snosi osuđena osoba.

Protiv rješenja rukovoditelja ustanove o visini i naplati štete osuđena osoba može u roku od 15 dana od dana uručenja rješenja izjaviti žalbu Federalnom ministarstvu.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka može se voditi upravni spor.

Ako šteta premašuje vrijednost od 300 KM, a osuđena osoba ne pristaje da je plati, ustanova može naknadu štete ostvariti tužbom kod nadležnog suda.

Članak 78.

Za pronalaska i tehnička unapređenja ostvarena tijekom izdržavanja kazne zatvora, osuđenim osobama pripadaju prava sukladno općim propisima.

Članak 79.

Osuđeni koji su proveli na redovnom radu ukupno šest mjeseci, uključujući i vrijeme provedeno na liječenju, osim u slučaju namjernog samopovrjeđivanja, imaju pravo na neprekidni odmor najmanje 18, a najviše do 30 radnih dana tijekom jedne godine.

Naknada za odmor osuđenim osobama utvrđuje se po propisima o radnim odnosima.

Visina i način korištenja godišnjeg odmora propisuje se pravilnikom o kućnom redu ustanove.

Članak 80.

Kad se po propisima o radu i samo vrijeme provedeno na radu u određenoj vrsti posla priznaje kao temelj za stjecanje kvalifikacije, priznat će se za tu kvalifikaciju i vrijeme provedeno na istoj vrsti posla u ustanovi.

2. Naobrazba osuđenih osoba

Članak 81.

Za osuđene malodobnike i mlađe punoljetne osobe koje nemaju završenu osnovnu školu u osmogodišnjem trajanju, ustanova je obvezna organizirati nastavu u cilju stjecanja osnovne izobrazbe i nastavu za stručnu izobrazbu i osposobljavanje osuđenih, sukladno propisima o osnovnom i srednjem školovanju.

Nastava iz stavka 1. ovog članka organizira se i za ostale osuđene osobe za koje je to korisno i potrebno.

Ukoliko se pokaže pogodnijim ustanova može organizirati nastavu iz stavka 1. ovog članka u suradnji sa mjesnim školama, o čemu se sklapa poseban ugovor.

Osuđene osobe mogu biti dopisni izvanredni đaci i studenti škola i tečajeva van ustanove, ako to razlozi sigurnosti dopuštaju i ako se programom tretmana ocijeni da je to potrebno i korisno za postizanje svrhe izvršenja kazne.

Osuđene osobe koje završe određenu školu, ili steknu kvalifikacije u ustanovi dobivaju svjedodžbu.

Iz svjedodžbe se ne smije vidjeti da je opća ili druga naobrazba stečena u ustanovi.

Članak 82.

Na rad škola koje se osnivaju u ustanovama primjenjuju se propisi o osnovnom i srednjem obrazovanju kantonažupanije na čijem području se nalazi ustanova.

Članak 83.

Svaka ustanova treba da ima knjižnicu koja je na raspolaganju svim kategorijama osuđenih osoba.

Knjižnica treba da bude opskrbljena širokim asortimanom knjiga za razonodu kao i znanstvenom literaturom, koju sukladno mogućnostima treba neprekidno dopunjavati.

Osuđenim osobama treba omogućiti da koriste svoje knjige za čitanje.

Ukoliko je moguće knjižnicu treba organizirati u suradnji s lokalnom knjižnicom.

Članak 84.

U okviru slobodnog vremena u ustanovi organiziraju se slobodne aktivnosti (tjelesna kultura i razni oblici kulturno-prosvjetnog rada) kao dopunski oblik općeg, tjelesnog i stručnog školovanja i radi stjecanja pozitivnih navika za racionalno korištenje slobodnog vremena poslije puštanja na slobodu.

U cilju ostvarivanja aktivnosti iz stavka 1. ovog članka, osuđene osobe mogu osnivati sportske, dramske, literarne, glazbene i druge sekcije i održavati priredbe i natjecanja.

3. Prava i pogodnosti

Članak 85.

Osuđene osobe imaju pravo primati pismena od organa vlasti i drugih institucija i upućivati im podneske u svrhu zaštite svojih prava i zakonom zaštićenih interesa, bez ograničenja i kontrole.

Strani državljani mogu se obraćati i konzularnim organima svoje države ili države koja štiti njihove interese, ukoliko posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Osobe bez državljanstva i izbjeglice mogu se obraćati institucijama koje po pravilima međunarodnog prava štite interese tih osoba.

Članak 86.

Osuđene osobe imaju pravo dopisivati se sa članovima svoje obitelji bez ograničenja.

Članak 87.

Osuđene osobe imaju pravo primati posjete članova uže obitelji, a po odobrenju ustanove mogu ih posjećivati i druge osobe, sukladno pravilniku o kućnom redu ustanove.

Ako je osuđena osoba strani državljani, konzularni predstavnik njegove države ili države koja štiti interese njegove države, ima pravo u granicama kućnog reda posjećivati osuđenu osobu.

Pravo iz stavka 2. ovog članka može se uskratiti samo ako se takvo pravo uskraćuje diplomatskim ili konzularnim predstavnicima Bosne i Hercegovine u državi čiji je državljani osuđena osoba, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Ako je osuđena osoba bez državljanstva ili izbjeglica, predstavnik međunarodne organizacije koja štiti interese osoba bez državljanstva, odnosno izbjeglica, ima pravo, u granicama kućnog reda, posjećivati te osuđene osobe.

Članak 88.

Osuđene osobe imaju pravo primati od članova uže obitelji pošiljke s rubljem, predmetima za osobnu uporabu, tisak i knjige, te novac koji mogu trošiti, sukladno Pravilniku o kućnom redu ustanove.

Članak 89.

Osuđenoj osobi se mogu odobriti sljedeće pogodnosti koje se koriste izvan ustanove, i to:

- a) slobodno kretanje izvan kruga ustanove u trajanju do 24 sata nakon svakih izdržanih sedam dana kazne zatvora (četiri puta u mjesecu koje u principu treba koristiti neradnim danom);
- b) slobodan izlaz u grad u trajanju do pet sati jednom u mjesecu;
- c) dopust do šest dana u tijeku jedne godine izdržavanja kazne zatvora. Nakon svakih dva mjeseca provedenih na izdržavanju kazne zatvora osuđenom se može odobriti do jedan dan dopusta;
- d) dopust do sedam dana u tijeku jedne godine izdržavanja kazne zatvora u slučaju teške bolesti ili smrti člana obitelji, elementarnih nepogoda ili teških socijalnih slučajeva;
- e) slobodno kretanje izvan kruga ustanove do dva dana u tijeku jedne godine za vjerske praznike;
- f) za svaki državni praznik slobodno kretanje izvan kruga ustanove do jedan dan u tijeku jedne godine;
- g) godišnji odmor u krugu obitelji.

Članak 89.a

Nadzor je obavezan ako je pogodnost koja se koristi izvan ustanove odobrena:

- a) osobi osuđenoj na kaznu zatvora do deset godina za kazneno djelo genocida, zločina protiv čovječnosti, ratnog zločina, terorizma, neovlaštene proizvodnje i prometa opojnim drogama, sprječavanja povratka izbjeglih i raseljenih osoba;
- b) osobi osuđenoj na kaznu zatvora dužu od deset godina, bez obzira na vrstu kaznenog djela;
- c) alkoholičaru, ovisniku o drogama ili višestrukom povratniku.

Ako se pogodnost koja se koristi izvan ustanove odobrava osobi koju je osudio Sud Bosne i Hercegovine, o tome se što prije obavještava Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, ali najkasnije prije početka korištenja pogodnosti.

Članak 90.

Sljedećim se osobama neće odobriti korištenje pogodnosti izvan ustanove prije isteka jedne polovine zatvorske kazne:

- a) osobama osuđenim na kaznu zatvora u trajanju do deset godina za kazneno djelo genocida, zločina protiv čovječnosti, ratnog zločina, terorizma, neovlaštene proizvodnje i prometa opojnim drogama, sprječavanja povratka izbjeglih i raseljenih osoba;
- b) svim osobama osuđenim na kaznu zatvora dužu od deset godina, bez obzira na vrstu kaznenog djela;
- c) alkoholičarima, ovisnicima o drogama ili višestrukim povratnicima.

Osobama osuđenim na kaznu zatvora od pet do deset godina, koje nisu počinile kaznena djela iz stavka (1),

točaka a) i b) ovog članka i koje nisu višestruki povratnici, alkoholičari ili ovisnici o drogama, može se odobriti pogodnost koja se koristi izvan kruga ustanove, nakon izdržane jedne trećine zatvorske kazne.

Drugim osuđenima može se odobriti pogodnost koja se koristi izvan kruga ustanove nakon izdržane jedne četvrtine zatvorske kazne.

Mišljenje nadležnog policijskog tijela i nadležne općinske službe za socijalnu skrb potrebno je prilikom odlučivanja o odobravanju korištenja pogodnosti iz članka 89. ovog Zakona osuđenima koji su počinili kazneno djelo iz stavka (1) točaka a) i b) ovog članka, ili osuđenima za koje se procijeni da bi boravkom na slobodi izazvali javne neredne ili ukoliko je to potrebno iz sigurnosnih razloga.

Kriteriji iz stavaka (1), (2), (3) i (4) ovog članka ne primjenjuju se na odobrenje pogodnosti iz članka 89. točke d) ovog Zakona koje se koriste isključivo u iznimnim slučajevima.

Pored zahtjeva za odobrenje pogodnosti iz članka 89. točke d) ovog Zakona, osuđenik je dužan podnijeti pismeno obrazloženje razloga za traženje dopusta.

Nevraćanje sa dopusta u roku od 24 sata po isteku odobrenog perioda, bez odgovarajućeg i po mogućnosti prethodnog opravdanja, smatrat će se bjekstvom.

Pogodnosti iz članka 89. ovog Zakona ne smiju se koristiti izvan teritorije Bosne i Hercegovine.

Članak 91.

Uvjeti i način korištenja pogodnosti iz članka 89. ovog Zakona, kao i onih koje se koriste unutar ustanove, propisuju se kućnim redom.

Za dobro ponašanje, zalaganje na radu, kao i kad se ocijeni da bi to moglo pozitivno utjecati na osuđene osobe, ustanova može osuđenim osobama davati i druge pogodnosti utvrđene pravilnikom o kućnom redu ustanove.

Članak 91a.

Osuđene osobe se za vrijeme korištenja izvanzavodskih pogodnosti mogu elektronski nadzirati.

Članak 91b.

Federalni će ministar propisati način provođenja elektronskog nadzora, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 92.

Pritužbe protiv odluka o korištenju pogodnosti mogu se podnositi Ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

Osuđena osoba ima pravo pritužbi Federalnom ministarstvu, odnosno odgovarajućem organu uprave kantona-županije na rad službenih osoba ustanove zbog povrede njenih prava.

4. Disciplinska odgovornost

Članak 93.

Osuđene osobe disciplinski odgovaraju za ponašanja učinjena protivno zakonu, pravilniku o kućnom redu i naređenjima službenih osoba ustanove.

Ponašanje iz odredbe stavka 1. ovog članka, predstavlja disciplinski prekršaj.

Disciplinski prekršaji mogu biti teški i laki.

Teški disciplinski prekršaji su:

- 1) odbijanje naređenja službenih osoba;
- 2) pružanje aktivnog ili pasivnog otpora službenim osobama;
- 3) bijeg ili pripremanje bijega s izdržavanja kazne ili pomaganje drugim osobama pri bijegu ili pripremanju bijega;
- 4) udaljavanje iz ustanove ili s radilišta bez odobrenja službene osobe;
- 5) uživanje i unošenje u ustanovu alkohola i opojnih droga;
- 6) posjedovanje kod sebe nedopuštenih predmeta;
- 7) neopravdano zakašnjenje sa slobodnih izlazaka, odsustvovanja ili odmora;
- 8) međusobne svađe i tuče;
- 9) izrada ma kakvih predmeta i obavljanja privatnih poslova za sebe ili drugog bez naloga službene osobe;
- 10) pjevanje, galama, dovikivanje iz sobe u sobu, odnosno kroz prozor ili po hodnicima, stvaranje nepotrebne gužve prilikom postrojanja, ulaska ili izlaska iz zgrade;
- 11) nepristojno ponašanje prema službenim osobama;
- 12) izbjegavanje pozdravljanja službenih osoba;
- 13) neuredno održavanje prostorija za boravak, posteljine, odjeće i obuće;
- 14) pušenje na nedopuštenom mjestu, bacanje otpadaka i čikova po hodnicima ili u krugu organa;
- 15) ulazanje u spavaće sobe i druge prostorije u vrijeme kada je to zabranjeno;
- 16) međusobna preprodaja ili trampa bilo kakvih stvari, krađa, kockanje, igranje nedopuštenih igara;
- 17) unošenje u ustanovu predmeta koje osuđene osobe ne smiju kod sebe imati;
- 18) kršenje odredbi o elektronskom nadzoru;
- 19) sve druge radnje koje su zabranjene Pravilnikom o kućnom redu, uputstvima i naredbama rukovoditelja ustanove.

Laki disciplinski prekršaji uređuju se pravilnikom o kućnom redu ustanove.

Članak 94.

Postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti osuđene osobe mogu pokrenuti rukovoditelj ustanove i rukovoditelji organizacijskih jedinica ustanove.

Osuđene osobe ne mogu biti skupno kažnjene za učinjeni disciplinski prekršaj, niti mogu biti kažnjene dva puta za istu radnju.

Članak 95.

Ako osuđena osoba za vrijeme izdržavanja kazne zatvora učini u ustanovi novo krivično djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do godinu dana, kaznit će se kaznom predviđenom za teški disciplinski prekršaj.

Članak 96.

Za lake disciplinske prekršaje mogu se izreći kazne:

- 1) ukor;
- 2) javni ukor.

Za teške disciplinske prekršaje mogu se izreći kazne:

- 1) novčana kazna;
- 2) upućivanje u samicu do 20 dana.

Novčana kazna može iznositi najviše 15% od prosječne mjesečne naknade za rad osuđenih osoba u prethodnom mjesecu u ustanovi.

Disciplinska kazna upućivanje u samicu, može se izreći samo za disciplinske prekršaje iz toč 1. do 8. stavka 4. članka 93. ovog zakona.

Članak 97.

Disciplinski postupak i izricanje disciplinskih kazni vrši komisija koju imenuje rukovoditelj ustanove.

U postupku utvrđivanja odgovornosti osuđenoj osobi se mora omogućiti da iznese svoju obranu.

Pri izricanju disciplinske kazne iz stavka 2. članka 96 ovog zakona može se uvjetno odložiti izvršenje disciplinske kazne za vrijeme do šest mjeseci.

Uvjetno odlaganje izvršenja disciplinske kazne opozvat će se ako uvjetno kažnjena osoba u roku za koji je odloženo izvršenje bude ponovno disciplinski kažnjena.

Protiv rješenja komisije o izricanju disciplinske kazne osuđena osoba ima pravo žalbe rukovoditelju ustanove u roku od 15 dana, od dana prijama rješenja.

Rješenje rukovoditelja ustanove doneseno po žalbi je konačno i protiv njega se ne može voditi upravni spor.

Članak 98.

Disciplinska kazna upućivanja u samicu ne može se primjenjivati, ako se njenim izvršenjem ugrožava zdravlje osuđene osobe, o čemu pismeno mišljenje daje liječnik ustanove.

U tijeku izdržavanja disciplinske kazne upućivanja u samicu, osuđenoj osobi moraju biti osigurani odgovarajući higijenski i zdravstveni uvjeti.

Članak 99.

Prema osuđenim osobama koje zbog svojih postupaka predstavljaju ozbiljnu opasnost za sigurnost osoba i imovine ustanove, može se odrediti mjera usamljenja u trajanju do jedne šestine izrečene kazne, s tim da usamljenje ne može neprekidno trajati duže od tri mjeseca.

Osuđena osoba će se držati za vrijeme trajanja mjere usamljenja odvojeno od ostalih osuđenih osoba.

Izvršenje mjere usamljenja prekinut će se ako se liječničkim nalazom utvrdi da tjelesno i duševno stanje osuđene osobe ne dopušta dalje usamljenje.

Mjera usamljenja može se ukinuti i prije isteka vremena za koje je određena, ako se u tijeku njenog izvršenja utvrdi da su prestali razlozi zbog kojih je određena.

Za vrijeme izdržavanja kazne upućivanja u samicu i mjere usamljenja, osuđenu osobu svaki dan kontrolira liječnik ustanove.

Rješenje u slučaju iz stavka 1. ovog članka donosi rukovoditelj ustanove uz suglasnost Federalnog ministarstva, a rješenje iz st. 3. i 4. ovog članka donosi rukovoditelj ustanove.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka osuđena osoba ima pravo žalbe federalnom ministru, u roku od 15 dana od dana prijama rješenja.

Rješenje iz stavka 7. ovog članka doneseno po žalbi je konačno i protiv njega se ne može voditi upravni spor.

Pravilnik o uvjetima i načinu izdržavanja kazne upućivanja u samicu i mjere usamljenja donosi federalni ministar.

5. Pravilnik o kućnom redu

Članak 100.

Pravilnikom o kućnom redu ustanove bliže se uređuje organizacija i način života osuđenih osoba na izdržavanju kazne zatvora u ustanovama, a naročito: prijam, upoznavanje s kućnim redom i drugim propisima; smještaj, ishrana i odijevanje; način korištenja zdravstvene zaštite i sprovođenje higijenskih mjera; način i uvjeti zadovoljenja vjerskih potreba; dopisivanje, prijam posjeta i pošiljki, vrsta i količina prehrambenih artikala koje mogu primiti; uvjeti i način raspolaganja novcem od naknada za rad, nagrada i od novčanih pošiljki; način korištenja neprekidnog odmora; održavanja reda i discipline; postupak za izricanje disciplinskih kazni i mjera usamljenja; uvjeti i način izvršenja izrečenih disciplinskih kazni; vrste pogodnosti i uvjeti za stjecanje i njihovo korištenje; ovlaštenja službenih osoba u ustanovama za davanje pogodnosti; ograničenja na prijam pošiljki, posjeta i korištenje pogodnosti; način organiziranja kulturno-prosvjetnog, zabavnog i športskog života, slobodne aktivnosti; način otpuštanja i pomoć prilikom otpuštanja s izdržavanja kazne zatvora i druga pitanja koja mogu biti od značaja za uvjete i način izdržavanja kazne zatvora.

Pravilnik o kućnom redu ustanove donosi rukovoditelj ustanove uz suglasnost federalnog ministra.

VI - IZVRŠENJE KAZNE MALOLJETNIČKOG ZATVORA

Članak 101.

Odredbe ovog zakona o izvršenju kazne zatvora primjenjuju se i na izvršenje maloljetničkog zatvora, ako odredbama čl. 101. do 107. ovog zakona nije drukčije propisano.

Članak 102.

Kaznu maloljetničkog zatvora osuđeni malodobnici izdržavaju u posebnim ustanovama ili u posebnim odjeljenjima za malodobnike u ustanovama, u kojima mogu ostati do navršene 23 godine života, a ako do tada ne budu izdržali kaznu, uputit će se u ustanovu u kojoj punoljetne osobe izdržavaju kaznu zatvora.

Izuzetno od odredaba stavka 1. ovog članka, u ustanovi za malodobnike, odnosno u posebnom odjeljenju za malodobnike ustanove, može ostati osoba koja je navršila 23 godine života, ako je to potrebno radi završetka njenog školovanja ili stručnog osposobljavanja, ali najduže do navršene 25 godine života.

Osuđene malodobne osobe moraju imati odvojene prostorije za boravak od ostalih osuđenih osoba, ako se nalaze u posebnom odjeljenju.

Članak 103.

U ustanovi za osuđene malodobnike, odnosno u ustanovi u kojoj se nalazi posebno odjeljenje za malodobnike, postoji osnovna i srednja škola, sukladno propisima o osnovnoj školi i propisima o srednjoj školi ili se u suradnji s odgovarajućom osnovnom, odnosno srednjom školom osnivaju odjeljenja osnovne, odnosno srednje škole za izobrazbu i odgoj osuđenih malodobnih osoba.

Osuđena malodobna osoba može izuzetno pod nadzorom odgojitelja, radi završetka započeto školovanja, pohađati školu izvan ustanove, ako to dopuštaju razlozi sigurnosti i tretmana.

Članak 104.

U ustanovi se osuđenim malodobnicima osigurava bavljenje tjelesnom kulturom.

Članak 105.

Osuđenim malodobnicima ne može se ograničiti dopisivanje s roditeljima i drugim bliskim srodnicima.

Članak 106.

Osuđenom malodobniku koji se dobro ponaša i zalaže u učenju i radu rukovoditelj ustanove može odobriti dopust radi posjećivanja roditelja i drugih bliskih srodnika.

Dopust se može odobriti dva puta u tijeku godine i može trajati svaki put do 20 dana.

Članak 107.

Osuđenom malodobniku može se izreći disciplinska kazna upućivanja u samicu najviše do pet dana.

Osuđenom malodobniku koji pohađa školu omogućit će se da za vrijeme izdržavanja kazne samice redovito pohađa nastavu, čita stručnu literaturu i izrađuje školsku zadaću.

Prema osuđenom malodobniku ne može se primijeniti mjera usamljenja.

VII - UVJETNI OTPUST, OTPUŠTANJE OSUĐENIH OSOBA I POMOĆ NAKON IZDRŽANE KAZNE ZATVORA

1. Uvjetni otpust

Članak 108.

Uvjetni otpust predstavlja otpuštanje zatvorenika s izdržavanja kazne zatvora prije njezinog isteka pod uvjetima propisanim Kaznenim zakonom Federacije, s tim da se za vrijeme trajanja neizdržanog ostatka kazne zatvora nad njim može odrediti elektronski nadzor, a može ga se obvezati i na nastavak mjera propisanih programom tretmana.

Otpuštanje zatvorenika u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka vrši se radi poticanja osobnih napora osuđenih osoba za uključivanje u život na slobodi ukoliko se procijeni da zatvorenik više neće činiti kaznena djela, da je kazna postigla svrhu kažnjavanja i da osoba koja se otpušta ne predstavlja neprihvatljiv rizik za zajednicu.

Članak 109.

Zamolbu za uvjetni otpust može podnijeti zatvorenik ili članovi njegove uže obitelji sukladno odredbama članka 108. ovoga zakona.

Prijedlog za uvjetni otpust može podnijeti i ravnatelj ustanove.

Zamolba, odnosno prijedlog za uvjetni otpust dostavlja se Povjerenstvu za uvjetni otpust (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) putem ustanove.

Članak 110.

O uvjetnom otpustu zatvorenika kojima su kaznu zatvora izrekli sudovi u Federaciji odlučuje Povjerenstvo koje imenuje federalni ministar.

Povjerenstvo ima predsjednika i šest članova i njihove zamjenike od kojih su predsjednik i jedan član iz Federalnoga ministarstva, po jedan član iz reda sudaca i tužitelja a tri člana iz relevantnih stručnih oblasti (kazneno pravo, socijalna skrb, psihologija, andragogija i sl.).

Članovi Povjerenstva imenuju se na razdoblje od četiri godine s mogućnošću ponovnog izbora.

Povjerenstvo donosi poslovnik o radu kojim će pobliže odrediti način rada, okvirna mjerila za odobravanje uvjetnog otpusta, opoziva rješenja o uvjetnom otpustu i način provođenja nadzora nad osuđenom osobom.

Članak 111.

Uz zamolbu, odnosno prijedlog za uvjetni otpust, ustanova dostavlja Povjerenstvu podatke o postignutom uspjehu u programu tretmana zatvorenika, podatke o eventualnim ranijim osudama, opis kaznenog djela, podatke o ponašanju zatvorenika, kao i ostala izvješća drugih stručnih osoba koje su angažirane u radu sa zatvorenikom, te druge podatke značajne za odluku. Uz zamolbu zatvorenika prilaže se i mišljenje ustanove o utemeljenosti zamolbe, odnosno prijedloga za uvjetni otpust.

Pri donošenju odluke o uvjetnom otpustu Povjerenstvo uzima u obzir i procjenjuje podatke i činjenice što se odnose na:

- 1) raniju osuđivanost;
- 2) ponašanje tijekom izdržavanja kazne;
- 3) osobno sudjelovanje u programu tretmana;
- 4) stav prema počinjenom kaznenom djelu i žrtvi kaznenog djela;
- 5) rizik ponovnog činjena kaznenih djela;
- 6) ostatak neizdržanog dijela kazne;
- 7) mišljenje zavoda o utemeljenosti zamolbe, odnosno prijedloga za uvjetni otpust i
- 8) mjere u sklopu postpenalne zaštite.

2. Otpuštanje osuđenih osoba

Članak 112.

Ravnatelj ustanove po službenoj dužnosti obvezatno upućuje Povjerenstvu prijedloge za uvjetni otpust za svakog osuđenika koji se može uzeti u razmatranje, i to u roku od 30 dana prije datuma isteka dvije trećine izrečene kazne i koji ispunjavaju zakonom predviđene uvjete za uvjetni otpust.

Ravnatelj ustanove dostavlja će Povjerenstvu prijedloge iz stavka 1. ovoga članka sukladno članku 111. ovoga zakona.

Članak 113.

Uvjetni otpust odobrava se, odbija ili odbacuje rješenjem. Rješenje mora biti obrazloženo.

Rješenje Povjerenstva o uvjetnom otpustu dostavlja se ustanovi, koja je dužna po jedan primjerak dostaviti podnosiocu, osuđeniku, mjerodavnom sudu koji je uvjetno otpuštenog zatvorenika uputio na izdržavanje kazne, policijskoj upravi i tijelu socijalne skrbi mjerodavnim po mjestu prebivališta, odnosno boravišta.

Ako je podnositelj zamolbe član obitelji osuđenika, o ishodu ga obavještava Federalno ministarstvo.

Članak 114.

Ako u razdoblju nakon donošenja rješenja o uvjetnom otpustu a prije dana otpusta s izdržavanja kazne zatvora na uvjetni otpust osuđenik učini teški stegovni prekršaj, Povjerenstvo može, na prijedlog ustanove, rješenje o uvjetnom otpustu staviti izvan snage.

Osuđenik za vrijeme trajanja uvjetnog otpusta može biti elektronski nadziran o čemu odluku donosi Povjerenstvo. Prije donošenja odluke o uvjetnom otpustu Povjerenstvo može uvjetovati uvjetno otpuštanje pisanim pristankom zatvorenika na elektronski nadzor.

Rješenje o stavljanju rješenja o uvjetnom otpustu izvan snage dostavlja se ustanovi koja je obvezna po jedan primjerak rješenja uručiti osuđeniku, sudu koji je uvjetno otpuštenog osuđenika uputio na izdržavanje kazne zatvora, mjerodavnoj policijskoj upravi i mjerodavnom tijelu socijalne skrbi.

Po prijemu rješenja iz stavka 3. ovoga članka osuđenik je dužan odmah se javiti u ustanovu na izdržavanje preostalog dijela neizdržane kazne zatvora.

Kao preostali dio neizdržane kazne zatvora računa se vrijeme od dana otpusta na uvjetni otpust do dana redovitog isteka kazne zatvora.

Ukoliko se osuđenik ne javi u ustanovu nakon opoziva uvjetnog otpusta, ustanova je dužna poduzeti radnje na raspisivanju tjeeralice.

Članak 115.

Protiv odluka Povjerenstva iz čl. 113. i 114. ovoga zakona ne može se izjaviti žalba, niti pokrenuti upravni spor.

Osuđenik ima pravo ponovnog podnošenja zamolbe za uvjetni otpust nakon proteka tri mjeseca od posljednje odluke Povjerenstva.

3. Pružanje pomoći osobi otpuštenoj s izdržane kazne zatvora

Članak 116.

Prilikom otpuštanja iz ustanove uvjetno otpuštena osoba naznačit će mjesto u kojem će boraviti za vrijeme trajanja uvjetnog otpusta. Po dolasku u mjesto boravka uvjetno otpuštena osoba dužna se prijaviti mjerodavnoj policijskoj upravi u roku 24 sata od dana otpuštanja.

U slučaju promjene mjesta boravka uvjetno otpuštenog osuđenika, ustanova je dužna izvijestiti policijsku upravu iz stavka 1. ovoga članka.

O prijavi uvjetno otpuštene osobe iz stavka 1. ovoga članka mjerodavna policijska uprava dostavlja informaciju ravnatelju ustanove iz koje je ta osoba otpuštena.

Članak 117.

Povjerenstvo dostavlja federalnom ministru godišnje izvješće o svome radu.

Članak 118.

Osuđenika koji se primjereno ponaša, zalaže se na radu i aktivno sudjeluje u procesu resocijalizacije, a izdržao je najmanje četiri petine (4/5) kazne zatvora, ravnatelj ustanove može uvjetno pustiti na slobodu do tri mjeseca prije isteka kazne.

Uvjetni otpust iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se na zatvorenike kojima je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora.

VIII - USTANOVE ZA IZVRŠENJE KAZNE ZATVORA

1. Opća odredba

Članak 119.

Za izvršenje kazne zatvora sukladno ovom zakonu, osnivaju se ustanove za izvršenje, kazne zatvora kao posebne federalne ustanove.

Ustanove iz stavka 1. ovog članka su kazneno-popravni zavodi, koji se osnivaju i ukidaju ovim ili drugim posebnim federalnim zakonom.

Kazneno-popravni zavodi imaju svojstvo pravne osobe.

O pitanjima organizacije i načina rada ustanova iz stavka 2. ovog članka primjenjuju se propisi koji se odnose na federalne organe uprave, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

U kazneno-popravnim zavodima izvršavaju se sve kazne zatvora izrečene u kaznenom postupku.

2. Organizacija kazneno-popravnih zavoda

Članak 120.

Kazneno-popravni zavodi osnivaju se kao:

- 1) kazneno-popravni zavod za muške osobe,
- 2) kazneno-popravni zavod za malodobnike,
- 3) kazneno-popravni zavod za žene,
- 4) kazneno-popravni zavod za malodobnice,
- 5) kazneno-popravni zavod - bolnica.

U kazneno-popravnim zavodima iz toč. 1. i 3. stavka 1. ovog članka mogu postojati posebna odjeljenja za izvršenje maloljetničkog zatvora i posebna odjeljenja za izvršenje odgojne mjere upućivanja u odgojno-popravni zavod.

Članak 121.

Prema stupnju osiguranja i ograničenja slobode kretanja osuđenih osoba, kao i primijenjenim mjerama postupanja prema tim osobama, kazneno-popravni zavodi mogu biti zatvorenog, poluotvorenog i otvorenog tipa.

U kazneno-popravnim zavodima zatvorenog tipa mogu postojati odjeljenja poluotvorenog tipa, a u poluotvorenim kazneno-popravnim zavodima odjeljenja otvorenog tipa.

Članak 122.

Unutarnja organizacija kazneno-popravnog zavoda utvrđuje se Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji koji donosi rukovoditelj zavoda uz suglasnost Vlade Federacije.

U kazneno-popravnim zavodima, po pravilu, postoje organizacijske jedinice koje se bave poslovima osiguranja, odgoja - tretmana, zdravstvene zaštite i zapošljavanja osuđenih osoba, kao i općim i zajedničkim poslovima.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji mogu se, u ovisnosti od potrebe i prirode poslova, formirati i druge organizacijske jedinice sukladno s propisima o načelima za utvrđivanje unutarnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih ustanova.

3. Rukovođenje ustanovama i službenici ustanove

Članak 123.

Kazneno-popravnim zavodom rukovodi ravnatelj.

U kazneno-popravnim zavodima postoji zamjenik ravnatelja koji zamjenjuje ravnatelja u slučaju njegove odsutnosti i spriječenosti i pomaže ravnatelju u izvršavanju poslova iz njegove nadležnosti.

Ravnatelja i zamjenika ravnatelja kazneno-popravnog zavoda bez natječaja, postavlja i razrješava Vlada Federacije, na prijedlog federalnog ministra.

Ravnatelj i zamjenik ravnatelja kazneno-popravnog zavoda postavljaju se na četiri godine i nakon isteka tog roka mogu biti ponovno postavljeni.

Za ravnatelja i zamjenika ravnatelja kazneno-popravnog zavoda može se postaviti osoba koja ima visoku školsku spremu i najmanje pet godina radnog iskustva nakon stjecanja te spreme.

Ravnatelj i zamjenik ravnatelja kazneno-popravnog zavoda ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Ravnatelj kazneno-popravnog zavoda, organizira rad zavoda, usklađuje rad organizacijskih jedinica, nadzire pravilnost i zakonitost rada, predstavlja zavod i obnaša druge poslove za koje je nadležan po zakonu i drugim propisima.

Ravnatelj i zamjenik ravnatelja kazneno-popravnog zavoda za svoj rad odgovaraju Vladi Federacije i federalnom ministru.

Članak 124.

Ravnatelju kazneno-popravnog zavoda u rukovođenju pojedinim područjima rada pomažu rukovodeći službenici.

Rukovodeći službenici u kazneno-popravnim zavodima mogu biti pomoćnici i savjetnici ravnatelja.

Pomoćnike i savjetnike ravnatelja kazneno-popravnog zavoda postavlja i razrješava bez natječaja ravnatelj, uz suglasnost federalnog ministra.

Radna mjesta rukovodećih službenika iz ovog članka i poslove koje obavljaju utvrđuju se Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji kazneno-popravnog zavoda.

Članak 125.

U cilju ostvarenja svrhe izvršenja kazne zatvora iz članka 10. ovog zakona, organizacijska jedinica ustanove nadležna za tretman osuđenih osoba programira i koordinira odgojni rad i ispituje osobnost osuđenika, izrađuje program tretmana za svaku osuđenu osobu, neposredno putem drugih organizacijskih jedinica i stručnih instruktora prati rad i ponašanje osuđenih osoba u tijeku izdržavanja kazne zatvora, prikuplja i objedinjuje podatke i zapažanja stručnih instruktora, nastavnika i drugih djelatnika koji neposredno rade s osuđenim osobama, o vladanju i ponašanju osuđenih osoba, analizira i proučava postignute rezultate i utjecaj poduzetih odgojnih mjera, te na temelju postignutih rezultata poduzima potrebne mjere i unapređuje odgojni rad u ustanovi, primjenjujući suvremene oblike i metode rada.

Na poslovima odgoja radi potreban broj odgojitelja s odgovarajućom visokom školskom spremom, tako da na jednog odgojitelja dolazi, po pravilu, do 50 osuđenih osoba.

U kazneno-popravnim zavodima postoji skupina stručnjaka za ispitivanje osobnosti i utvrđivanje programa tretmana osuđenih osoba (psiholog, pedagog, socijalni djelatnik, liječnik, dipl. pravnik i drugi stručnjaci).

Odgojitelji, psiholozi, pedagozi i socijalni djelatnici polažu stručni ispit pred komisijom koju imenuje federalni ministar.

Pravilnik o polaganju stručnog ispita osoba iz stavka 4. ovog članka, donosi federalni ministar.

Članak 126.

Rad osuđenih osoba u kazneno-popravnim zavodu organizira se u gospodarskim jedinicama (pogonima, radionicama i ekonomijama).

Djelatnici na radu u gospodarskim jedinicama brinu se o organiziranju gospodarskih jedinica i njihovom poslovanju, organiziraju stručnu obuku osuđenih osoba na radnim mjestima u gospodarskim jedinicama, te obavljaju i druge poslove utvrđene aktom o unutarnjem ustrojstvu ustanove.

Radi stručnog osposobljavanja osuđenih osoba u ustanovama se osigurava potreban broj stručnih instruktora.

Članak 127.

Radi pružanja liječničke pomoći osuđenim osobama, u ustanovama se organizira zdravstvena zaštita.

U kazneno-popravnim zavodu osigurava se, po potrebi, i psihijatrijska služba za dijagnostiku i primjenu odgovarajućih mjera.

U kazneno-popravnim zavodu za žene postoje porodiljni odjel i prikladne prostorije za djecu.

Članak 128.

Obavljanje upravnih, pravnih, finansijskih, uredskih, kadrovskih i općih poslova vrše službenici ustanove, sukladno s Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji ustanove.

Članak 129.

Osobe koje zasnivaju radni odnos u ustanovi na poslovima zatvorskog policajca - stražara (u daljnjem tekstu: stražar), pored uvjeta predviđenih za službenike u federalnim organima uprave, treba da ispunjavaju zdravstvene i psihofizičke uvjete propisane za policajce Federalnog ministarstva unutarnjih poslova- Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova.

Zdravstvene i psihofizičke sposobnosti kandidata iz stavka 1. ovog članka ocjenjuje zdravstvena ustanova koju odredi federalni ministar.

Provjera zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti djelatnika ustanove koji obavljaju poslove osiguranja obavlja se jedanput godišnje.

Članak 130.

Službenici ustanova i Federalnog ministarstva, koji rade na poslovima kojim se vrši neposredan utjecaj na osuđene osobe i stražari, u pravima iz zdravstvenog, mirovinskog i invalidskog osiguranja, kao i drugim

pravima po osnovu rada - izjednačavaju se sa sudskom policijom i policijom Federalnog ministarstva unutarnjih poslova - Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, sukladno federalnom zakonu.

Zbog posebnih uvjeta rada i prirode poslova i zadataka sredstva za plaće djelatnika iz stavka 1. ovog članka osiguravaju se u uvećanom iznosu u odnosu na sredstva koja se osiguravaju za plaće drugih federalnih organa uprave.

Federalno ministarstvo, vodi evidenciju o osobama iz stavka 1. ovog članka i izdaje im uvjerenja o vremenu provedenom na tim poslovima.

Na kojim radnim mjestima osobama pripadaju prava iz stavka 1. ovog članka, utvrđuje Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra.

Članak 131.

Osoba iz stavka 1. članka 130. ovog zakona, koja u vršenju ili povodom vršenja službenog posla ili zadatka izgubi život, sahranit će se o trošku ustanove, odnosno ministarstva u mjestu koje odredi njegova obitelj.

Obitelji koju je poginula osoba izdržavala pripada jednokratna novčana pomoć u visini plaće koju je ostvarila posljednjih šest mjeseci prije nastanka smrti.

4. Odgovornost službenika za povrede službene dužnosti

Članak 132.

Službenici ustanove odgovaraju za povredu službene dužnosti.

Službenici ustanove disciplinski odgovaraju za povrede službene dužnosti utvrđene ovim i drugim zakonom, drugim propisom i Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji ustanove.

Povrede službene dužnosti mogu biti lake i teške.

Kao teška povreda službene dužnosti smatra se naročito:

- 1) zlorporaba službenog položaja i prekoračenja službene ovlasti;
- 2) povreda obveze čuvanja službene tajne;
- 3) nesavjesno vršenje službe;
- 4) neopravdan izostanak s rada u neprekidnom trajanju dužem od tri dana;
- 5) nepoduzimanje ili nedovoljno poduzimanje propisanih mjera uslijed čega su nastale ili su mogle nastati štetne posljedice;
- 6) svaka radnja ili propuštanje radnje kojom se onemogućava ili otežava pravilno i brzo funkcioniranje ustanove;
- 7) odbijanje izvršenja službenog zadatka;
- 8) svaki odnos s osuđenom osobom koji je izvan propisanih zadataka i naređenja rukovoditelja ustanove i koji ne doprinosi normalnoj primjeni izvršenja kazne zatvora niti je vezan s odgojem osuđenih osoba;
- 9) nepristojno ponašanje u ustanovi ili van nje koje nanosi očiglednu štetu i ugledu ustanove;
- 10) povreda propisa o osiguranju od opasnosti od požara, eksplozije ili drugih elementarnih nepogoda;

- 11) nemaran odnos prema povjerenoj imovini, odori, naoružanju i opremi;
- 12) dolazak na rad u nاپitom stanju ili upotreba alkohola ili drugog narkotičkog sredstva koje smanjuje sposobnost za obavljanje službenih zadataka;
- 13) neovlaštena posluga opreme i sredstava povjerenih za izvršenje službenih zadataka;
- 14) nedostavljanje ili neblagovremeno dostavljanje izvješća, isprava i podataka na zahtjev ovlaštenih organa ili organizacija;
- 15) učestalo ponavljanje lakših povreda radnih obveza i discipline, izvršenje radnje koja po kaznenom zakonu predstavlja kazneno djelo protiv službene dužnosti ili drugo kazneno djelo kojim se nanosi šteta ugledu ustanove.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji ustanove propisuju se lake povrede službene dužnosti.

Članak 133.

Odredbe Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/98) shodno se primjenjuju na službenike ustanove, osim u pitanjima koja su ovim zakonom drukčije uređena.

5. Posebne odredbe o službi osiguranja

a) Zatvorska policija - straža

Članak 134.

Službu osiguranja u ustanovama vrši zatvorska policija - straža (u daljnjem tekstu: straža).

Straža osigurava ustanove, radilišta i prostorije u kojima se nalaze, borave i rade osobe lišene slobode, čuvaju te osobe u ustanovama i izvan njih, održavaju unutarnji red i disciplinu među osobama lišenim slobode, sprovode te osobe i vrše druge poslove određene zakonom, propisima donesenim na temelju zakona i općim aktima ustanove.

U kazneno-popravnom zavodu za žene unutarnje osiguranje obnašaju žene stražari.

Članak 135.

Stražari su dužni obavljati poslove i zadatke i u slučaju kad je izvršenje tih poslova i zadataka povezano s opasnošću po njihov život.

Članak 136.

Stražari su naoružani i uniformirani.

Stražari imaju pravo na besplatnu uniformu, opremu za vršenje poslova osiguranja i naoružanje.

Stražari imaju posebne službene legitimacije koje im služe za dokazivanje njihove službene funkcije i prava nošenja i upotrebe oružja.

Službene legitimacije imaju i ravnatelji i zamjenici ravnatelja kazneno-popravnog zavoda.

Sadržaj i obrazac službene legitimacije iz st. 3. i 4. ovog članka propisuje federalni ministar.

Članak 137.

Osoba koja se prima na rad u službu osiguranja kao pripravnik, pored uvjeta iz članka 129. ovoga zakona mora ispunjavati i sljedeće posebne uvjete:

- a) da nije stariji od 27 godina;
- b) da ima srednju stručnu spremu.

Članak 138.

Osoba koja se prvi put prima u službu osiguranja prima se kao pripravnik - stražar.

Pripravnički staž traje šest mjeseci.

Za stručnu izobrazbu pripravnika - stražara organizira se praktična obuka putem tečajeva, seminara i drugih oblika izobrazbe.

Za vrijeme pripravničkog staža, pripravnik - stražar se kroz praktičan rad u ustanovi na odgovarajućim poslovima i zadacima, uz stručnu pomoć i pod stručnim nadzorom, osposobljava za samostalno obavljanje poslova i zadataka straže.

Pripravnik je dužan da u roku od tri mjeseca po isteku pripravničkog staža pristupi polaganju stručnog ispita za zvanje stražara.

Stručni ispit iz stavka 5. ovog članka polaže se pred komisijom koju imenuje federalni ministar.

Članak 139.

Pripravnik - stražar koji s uspjehom ne završi praktičnu obuku neće pristupiti polaganju stručnog ispita.

Pripravniku - stražaru iz stavka 1. ovog članka, kao i pripravniku - stražaru koji nakon završene praktične obuke ne položi stručni ispit prestaje rad u ustanovi.

Pripravnik - stražar koji položi stručni ispit raspoređuje se na poslove i zadatke stražara.

Članak 140.

Izuzetno za stražara može se bez svojstva pripravnika primiti osoba koja je radila kao sudski policajac, s tim da je dužna položiti stručni ispit iz dopunskih predmeta za zvanje stražara u roku od šest mjeseci od dana stupanja na rad.

Ispit iz stavka 1. ovog članka polaže se pred komisijom iz stavka 6. članka 138. ovog zakona, po programu koji utvrdi federalni ministar.

Osobi koja ne položi stručni ispit iz dopunskih predmeta u roku iz stavka 1. ovog članka prestaje rad u ustanovi.

Članak 141.

Oznaku i značku, odoru, boju i oznake vozila, službena zvanja, oznake zvanja i uvjete za stjecanje službenih zvanja stražara, utvrđuje Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra.

Propise o načinu vršenja službe osiguranja, naoružanju i opremi, njihovim rokovima trajanja i naknadi kad se upropaste, organizaciji praktične obuke, načinu i programu polaganja stručnih ispita, donosi federalni ministar.

Članak 142.

Za stručnu edukaciju stražara i drugih službenika koji rade na poslovima izvršenja kazne zatvora Federalno ministarstvo može organizirati tečajeve, seminare, savjetovanja i druge oblike stručnog usavršavanja.

Federalno ministarstvo može odlučiti da se stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika straže i određenih službenika koji rade na poslovima izvršenja kazne zatvora obavlja po posebnom programu u odgovarajućoj školi.

Članak 143.

Kada to interesi službe zahtijevaju, federalni ministar može stražara privremeno uputiti na rad iz jedne u drugu ustanovu u trajanju do šest mjeseci u jednoj kalendarskoj godini.

Uz pristanak stražara iz stavka 1. ovog članka, ovaj rad može trajati i duže od šest mjeseci.

Stražaru koji je, u smislu st. 1. i 2. ovog članka, privremeno upućen na rad u drugu ustanovu pripadaju dnevnice u visini određenoj općim aktom ustanove u kojoj je pripadnik straže uposlen, ako je na rad upućen do 30 dana, a ako je upućen na rad preko 30 dana pripada mu naknada za odvojeni život.

Stražar koji je, u smislu st. 1. i 2. ovog članka upućen na rad ne može imati manju plaću od prosječne plaće koju je ostvario u posljednja tri mjeseca prije upućivanja.

Troškovi nastali u svezi privremenog upućivanja na rad u drugu ustanovu, padaju na teret ustanove u koju se vrši premještaj.

b) Uporaba sredstava prinude i druge ovlasti službenih osoba

Članak 144.

Sredstva prinude stražar može uporabiti samo kada je to neophodno da se spriječi bijeg, fizički napad na osoblje ili osuđene osobe, nanošenje povrede drugoj osobi, sprječavanja otpora osuđene osobe prema zakonitom postupanju službene osobe, samopovrijeđivanje ili prouzrokovanje materijalne štete od strane osuđenih osoba.

Članak 145.

Pri vršenju službenih poslova iz članka 144. ovog zakona, stražari mogu uporabiti vatreno oružje samo ako drukčije ne mogu:

- 1) da zaštite život ljudi;
- 2) da odbiju neposredni napad kojim se ugrožava njihov život ili život službenih osoba;
- 3) da odbiju napad na objekt koji osiguravaju;
- 4) da spriječe bijeg osuđene osobe iz ustanove za izvršenje kazne zatvora zatvorenog tipa ili iz posebnog odjeljenja zatvorenog tipa;
- 5) da spriječe bijeg osuđene osobe koju sprovode ili osiguravaju.

U slučajevima iz stavka 1. ovog članka, stražari mogu uporabiti vatreno oružje samo ako uporabom fizičke snage, gumene palice ili drugih sredstava prinude predviđene propisima ne mogu osigurati izvršenje službenog zadatka.

Stražari koji vrše službu u nazočnosti rukovoditelja straže, mogu uporabiti vatreno oružje samo po njegovom naređenju, ili naređenju osobe koja ga zamjenjuje.

Naređenje za uporabu oružja, rukovoditelj straže, odnosno njegov zamjenik može izdati samo u slučajevima iz stavka 1. ovog članka.

Rukovoditelj ustanove ima ovlasti da naredi uporabu vatrenog oružja kada ocijeni da je nastupio jedan od razloga iz stavka 1. ovog članka.

Članak 146.

Pri neposrednom bijegu osuđene osobe iz ustanove ili koja je prilikom sprovođenja pobjegla i sklonila se u stan, odnosno drugu prostoriju, stražar može ući bez naredbe za pretres u stan ili druge prostorije i vršiti pretres radi pronalaženja i uhićenja ove osobe.

U slučaju ulaska u stan, odnosno drugu prostoriju, neće se sastavljati zapisnik, nego će se korisniku, odnosno vlasniku stana ili prostorije odmah izdati potvrda u kojoj će se naznačiti razlog ulaska u stan, odnosno druge prostorije.

Ako je izvršeno pretresanje stana, odnosno prostorija, sastavit će se zapisnik.

Pretresanje se može izvršiti i bez nazočnosti svjedoka ako nije moguće osigurati njihovu nazočnost.

Radi uhićenja odbjegle osuđene osobe koju neposredno goni, kao i radi prevoženja u najbližu zdravstvenu ustanovu osobe koja je ranjena prilikom uporabe vatrenog oružja, pripadnik straže ima pravo da se posluži prometnim sredstvima i sredstvima veze do kojih može da dođe, ako to ne može izvršiti na drugi način.

O uporabi prometnog sredstva i sredstva veze izdaje se potvrda vlasniku prometnog sredstva ili sredstva veze radi naknade troškova od ustanove.

Članak 147.

O svakoj upotrebi sredstava prinude (fizička snaga, gumena palica, šmrkovi i kemijska sredstva) i vatrenog oružja prema osuđenim osobama, rukovoditelj ustanove dužan je odmah izvijestiti Federalno ministarstvo.

Članak 148.

Ako se sredstvo prinude uporabljiva u granicama ovlasti iz članka 144., a vatreno oružje u granicama ovlasti iz članka 145. ovog zakona, isključena je disciplinska i krivična odgovornost stražara koji je takvo sredstvo uporabio.

Federalni ministar donosi bliže propise o uporabi vatrenog oružja i drugih sredstava prinude, sadržaju zapisnika o pretresu stana i drugih prostorija, potvrde o ulasku u stan i druge prostorije i potvrde o uporabi prometnog sredstva i sredstva veze.

Članak 149.

Ako se protiv stražara ili rukovoditelja ustanove vodi kazneni postupak zbog uporabe sredstava prinude, vatrenog oružja, ili drugih radnji pri vršenju službenog posla, ustanova će mu osigurati pravnu pomoć u svezi s vođenjem postupka.

Članak 150.

Osobe koje na zahtjev osoba iz st. 3. i 4. članka 136. ovog zakona pruže pomoć u savlađivanju ili uhićenju osuđene osobe, koje pružaju otpor, koje su se pobunile ili koje su pobjegle, pa tim povodom budu povrijeđene, razbole se ili trajnije ostanu van radnog odnosa, imaju sva prava iz zdravstvenog, mirovinskog i invalidskog osiguranja, kao i osobe u stalnom radnom odnosu.

Ako osoba iz stavka 1. ovog članka prilikom pružanja pomoći izgubi život, sahranit će se na trošak ustanove čijem je pripadniku pružila pomoć u mjestu koje odredi njegova obitelj.

U slučaju iz stavka 2. ovog članka, obitelji ili osobi koju je izdržavala poginula osoba pripada jednokratna pomoć, koja ne može biti manja od šest prosječnih plaća ostvarenih u ustanovi u posljednja tri mjeseca.

Ako se protiv osobe koja je pružila pomoć iz stavka 1. ovog članka povede kazneni postupak, osigurat će mu se pravna pomoć.

Za ostvarivanje prava iz ovog članka koristit će se sredstva predviđena u članku 156. ovog zakona.

6. Čuvanje službene tajne

Članak 151.

Službenici i namještenici ustanove su dužni čuvati službenu tajnu.

Obveza čuvanja službene tajne traje i po prestanku radnog odnosa u ustanovi za izvršenje kazne zatvora.

Kao službene tajne, u smislu ovog zakona, smatraju se:

- 1) podaci i dokumenti do kojih je službenik i namještenik došao u vršenju ili povodom vršenja službenih poslova, odnosno radnih zadataka koji su zakonom, odnosno propisom donesenim na osnovu zakona i općeg akta predviđeni kao službena tajna;
- 2) podaci, dokumenti, mjere i radnje do kojih je službenik i namještenik došao u vršenju ili povodom vršenja službenih poslova, odnosno radnih zadataka, a čijim priopćavanjem ili odavanjem na drugi način neovlaštenoj osobi bi se mogao osujetiti ili otežati rad ustanove, ili bi to bilo štetno po interes ustanove, ili opravdan interes pojedinca ili pravne osobe;
- 3) podaci i dokumenti koji se po propisima o upravi smatraju službenom tajnom.

Rukovoditelj ustanove bliže određuje što se smatra službenom tajnom, načinu čuvanja službene tajne i oslobođenje od obveze čuvanja službene tajne.

7. Nadzor nad radom ustanova

Članak 152.

U cilju osiguranja jedinstvenog sustava izvršenja kazne zatvora, prenošenja pozitivnih iskustava, analiziranja i proučavanja rada pojedinih organizacijskih jedinica i pružanja stručne pomoći tim jedinicama, Federalno ministarstvo obavlja nadzor nad radom ustanova.

Nadzor nad izvršenjem kazne zatvora obuhvaća naročito: zakonito i pravilno postupanje s osuđenim osobama, nadzor nad organiziranjem i radom ustanova, način odgoja osuđenih osoba, stanje sigurnosti i samozaštite, funkcioniranje službe osiguranja, privredno poslovanje, način provođenja zdravstveno-higijenskih mjera, ishranu i odijevanje osuđenih osoba, kao i uvjeti iz čl. 38. do 41. ovog zakona.

Nadzor iz stavka 2. ovog članka vrši Federalno ministarstvo preko ovlaštenih djelatnika (u daljnjem tekstu: inspektor).

U vršenju inspeksijskog nadzora, inspektori iz stavka 3. ovog članka, imaju prava i dužnosti i odgovornosti koje po zakonu imaju inspektori federalnih organa uprave, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 153.

O izvršenom inspeksijskom pregledu sastavlja se pismeno izvješće u koje se unose naročito inspeksijski nalazi i naređuju mjere i rokovi za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, kao i mjere za unapređenje rada ustanove.

Izvješće se dostavlja rukovoditelju ustanove.

Ustanova je dužna postupiti po naređenim mjerama.

Na naložene mjere ustanova ima pravo prigovora federalnom ministru u roku od osam dana od dana prijama izvješća.

Članak 154.

Ustanova je dužna da Federalnom ministarstvu omogućiti uvid u sve predmete koji se odnose na provođenje zakona i drugih propisa i da o tome daju potpune podatke i obavijesti.

Ustanova je dužna za svaku godinu podnijeti izvješće o svom radu organu iz stavka 1. ovog članka, kao i periodična i druga statistička izvješća.

Članak 155.

Kad je to u javnom interesu ili kad to nađe za potrebno radi upoznavanja javnosti Federalno ministarstvo, može davati informacije o pojedinim pitanjima u svezi sa izdržavanjem kazne zatvora predstavnicima tiska i drugih sredstava javnog informiranja.

Davanja obavijesti i podataka uskratit će se kad se radi o državnoj ili službenoj tajni, kad bi to bilo nepoželjno zbog sigurnosti ili održavanja reda u ustanovi, ili ako bi to štetilo ostvarivanju svrhe izvršenja kazne zatvora.

Podatke i obavijesti o radu i stanju u ustanovi, kao i drugim pitanjima u oblasti izvršenja kazne zatvora, daju organi iz stavka 1. ovog članka.

8. Sredstva za rad kazneno-popravnih zavoda

Članak 156.

Sredstva za rad kazneno-popravnih zavoda, osiguravaju se u Proračunu Federacije, sukladno Zakonu o Proračunu Federacije.

IX - GOSPODARSKE JEDINICE KAZNENO-POPRAVNIH ZAVODA

Članak 157.

Radi ostvarivanja svrhe izvršenja kazne zatvora i svrhe rada, određenih ovim zakonom u kazneno-popravnim zavodima postoji gospodarska jedinica koja u svom sastavu može imati pogone, radionice, ekonomije i druge slične organizacijske jedinice.

Članak 158.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji kazneno-popravnog zavoda, uređuje se postojanje gospodarske jedinice i utvrđuje naziv, sjedište, djelatnost, način osiguranja sredstava, prava i obveze osnivača i druge odredbe potrebne za osnivanje i rad gospodarske jedinice.

Osnivanje gospodarske jedinice kazneno-popravnog zavoda upisuje se u registar poduzeća (društava) kod nadležnog suda, sukladno federalnom propisu.

U sporovima koji nastaju iz poslovanja gospodarske jedinice, gospodarsku jedinicu zastupa Federalno pravobraniteljstvo.

Članak 159.

Ako se iz prihoda ostvarenih poslovanjem gospodarske jedinice ne mogu izmiriti obveze nastale zbog obavljanja funkcije gospodarske jedinice, izmirenje tih obveza vršit će se iz Proračuna Federacije.

Članak 160.

Program rekonstrukcije i osuvremenjivanja kao i investicijskih ulaganja radi proširenja djelatnosti gospodarske jedinice donosi ravnatelj ustanove, uz suglasnost Vlade Federacije.

Članak 161.

Gospodarska jedinica može kod banaka koristiti zajmove i kredite pod uvjetima koji važe za poduzeće.

Članak 162.

Gospodarske jedinice kazneno-popravnih zavoda ne plaćaju:

- 1) porez na dobit poduzeća,
- 2) doprinos za gradsko zemljište,
- 3) vodni doprinos,
- 4) druge obveze za koje je to posebnim zakonom određeno.

Na ukalkuliranu vrijednost rada osuđenih osoba ne plaćaju se nikakvi doprinosi i porezi.

Naknade za rad iz članka 72. ovog zakona smatraju se troškovima poslovanja.

Članak 163.

Gospodarska jedinica dužna je obračunavati porez na dobit iz stavka 1. članka 162. ovog zakona i uplatiti u Fond za razvoj ustanova (u daljnjem tekstu: Fond) koji se vodi na posebnom računu Federalnog ministarstva.

Sredstva iz stavka 1. ovog članka koriste se za investicije u gospodarskim jedinicama; izgradnju, dogradnju, adaptaciju i opremanje objekata za osuđene osobe; sudjelovanje u izgradnji objekata za izvršenje kaznenih sankcija; osiguranje sredstava gospodarskim jedinicama u smislu članka 159. ovog zakona; financiranje izdržavanja kazni zatvora osuđenih osoba; rješavanje stambenih pitanja, kao i druge potrebe u oblasti izvršenja kazne zatvora.

O utrošku sredstva Fonda iz stavka 1. ovog članka odlučuje rješenjem federalni ministar.

Članak 164.

Gospodarska jedinica može stupati u poslovno-tehničku suradnju s poduzećima i drugim pravnim osobama, vodeći računa o ciljevima utvrđenim ovim zakonom.

Članak 165.

Gospodarska jedinica kazneno-popravnog zavoda dužna je voditi posebno računarstvo po propisima o računarstvu.

Financijsko poslovanje gospodarska jedinica obavlja preko posebnog računa kod Zavoda za platni promet.

Članak 166.

Odredbe ovog zakona o poslovanju gospodarskih jedinica ne odnose se na uslužne djelatnosti koje kazneno-popravni zavod obavlja u vlastitoj režiji za svoje potrebe.

Prihodi i rashodi u svezi s djelatnosti iz stavka 1. ovog članka, predviđaju se financijskim planom i predračunom kazneno-popravnog zavoda.

X - IZVRŠENJE MJERA SIGURNOSTI

1. Obvezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi

Članak 167.

Mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi izvršava se u posebnoj zdravstvenoj ustanovi osnovanoj samo za tu svrhu ili u posebnom odjeljenju zdravstvene ustanove (u daljnjem tekstu: posebno odjeljenje).

Članak 168.

Posebna zdravstvena ustanova iz članka 167. ovog zakona osniva se i ukida federalnim zakonom.

Federalno ministarstvo zdravstva odlučuje u kojim zdravstvenim ustanovama se osnivaju odjeljenja za izvršenje mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi.

Članak 169.

Izuzetno od odredbe članka 167. ovog zakona, mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, može se izvršavati u posebnom odjeljenju u kazneno-popravnim zavodu (u daljnjem tekstu: posebno odjeljenje zavoda).

Članak 170.

Upućivanje osoba na izvršenje mjere sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi vrši sud iz članka 22. ovog zakona.

Članak 171.

Prema osobama koje su upućene u zdravstvenu ustanovu radi obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja mogu se primijeniti samo ona ograničenja kretanja i dodira sa ostalim osobama koja su neophodna radi njihovog čuvanja i liječenja ili radi održavanja kućnog reda i discipline u zdravstvenoj ustanovi ili u posebnom odjeljenju.

Kućni red iz stavka 1. ovog članka donosi rukovoditelj zdravstvene ustanove uz suglasnost organa nadležnih za vršenje nadzora iz članka 176. ovog zakona.

Članak 172.

Zdravstvena ustanova u koju je upućena osoba radi obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi dužna je da najmanje jedanput godišnje obavještava o zdravstvenom stanju te osobe sud koji je izrekao mjeru.

Kad se završi liječenje osobe upućene u zdravstvenu ustanovu radi izvršenja mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi zdravstvena ustanova obavijestit će o tome sud koji je izrekao mjeru sigurnosti, a može predložiti uvjetni otpust osobi kojoj još nije istekla kazna zatvora u skladu s odredbama Kaznenog zakona Federacije.

Ako sud utvrdi da je dalje zadržavanje osobe prema kojoj se izvršava mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi nepotrebno, donijet će odluku o prestanku mjere, a zdravstvena ustanova nakon prijama odluke otpustit će odmah osobu koja je bila smještena u zdravstvenu ustanovu, a ako se radi o osobi iz članka 64. Kaznenog zakona Federacije kome još nije istekla kazna, sudska policija na zahtjev suda, sprovest će osuđenu osobu na izdržavanje kazne u odgovarajuću ustanovu.

Članak 173.

Osobu kojoj je izrečena mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi sprovodi u zdravstvenu ustanovu sudska policija.

Nalog za sprovođenje osobe iz stavka 1. ovog članka, izdaje sud koji je izrekao mjeru sigurnosti.

Članak 174.

Osoba prema kojoj je izrečena mjera sigurnosti iz članka 173. ovog zakona, može ostati u pritvoru ili na slobodi najduže mjesec dana od dana pravomoćnosti sudske odluke.

Ako sud odluči da osobu prema kojoj je izrečena mjera sigurnosti ostavi u pritvoru, u smislu odredbe stavka 1. ovog članka, dužan je donijeti posebno rješenje, po prethodno pribavljenom mišljenju liječnika psihijatra.

Zdravstvena ustanova iz čl. 167. i 169. ovog zakona dužna je primiti upućenu osobu i provoditi prema njoj mjere određene čl. 167. do 174. ovog zakona.

Članak 175.

Vanjsko osiguranje zdravstvene ustanove ili posebnog odjeljenja zavoda za izvršenje mjere sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi obavljaju, po potrebi, čuvari te ustanove.

Odredbe ovog zakona o straži sukladno se primjenjuju i na čuvare koji vrše osiguranje iz stavka 1. ovog članka.

Članak 176.

Nadzor u pogledu izvršenja mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, kao i posebnog odjeljenja zavoda, obavlja Federalno ministarstvo zdravstva.

Nadzor u pogledu zakonitog i pravilnog postupanja prema osobama iz stavka 1. ovog članka vrši Federalno ministarstvo, sud koji je izrekao mjeru i sud na čijem području se nalazi zdravstvena ustanova, odnosno posebno odjeljenje, u kojem se izvršava mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi.

Članak 177.

Troškovi sprovođenja i izvršenja mjere sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi osiguravaju se u Proračunu Federacije.

Članak 178.

Bliže propise o izvršenju mjere sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi i posebnom odjeljenju zavoda, donijet će Federalno ministarstvo zdravstva.

2. Obvezno psihijatrijsko liječenje na slobodi

Članak 179.

Mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi izvršava se u psihijatrijskim zdravstvenim ustanovama.

U kojoj će se zdravstvenoj ustanovi izvršavati mjera sigurnosti iz stavka 1. ovog članka, određuje Federalno ministarstvo zdravstva.

Članak 180.

Sud iz članka 22. ovog zakona dužan je u roku od osam dana od dana pravomoćnosti presude, kojom je izrečena mjera obveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi, uputiti tu osobu u zdravstvenu ustanovu.

Sud će istodobno prijepis pravomoćne sudske odluke dostaviti i organu nadležnom za poslove socijalne zaštite (u daljnjem tekstu: organ socijalnog staranja) prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta te osobe.

Članak 181.

Zdravstvena ustanova u koju je upućena osoba radi obveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi dužna je primiti tu osobu i svakih šest mjeseci izvješćivati o stanju zdravlja te osobe sud koji je izrekao ovu mjeru.

Kada se završi liječenje osobe iz stavka 1. ovog članka, zdravstvena ustanova izvjestit će o tome sud koji je izrekao mjeru sigurnosti.

Članak 182.

Troškove izvršenja mjere sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi osiguravaju se u Proračunu Federacije.

3. Obvezno liječenje narkomana i alkoholičara

Članak 183.

Mjera sigurnosti obveznog liječenja narkomana i alkoholičara, izrečena uz bezuvjetnu kaznu zatvora, izvršava se u kazneno-popravnim zavodu u kojem postoje uvjeti za takvo liječenje ili zdravstvenoj ustanovi iz članka 167. ovog zakona. Po završenom liječenju, osuđena osoba kojoj još kazna traje uputit će se na izdržavanje ostatka kazne u ustanovu prema rasporedu upućivanja.

Ako do isteka kazne zatvora nije dovršeno obvezno liječenje osuđene osobe iz stavka 1. ovog članka, ustanova iz koje se otpušta takva osoba izvjestit će o tome sud koji je mjeru izrekao, zdravstvenu ustanovu iz stavka 3. ovog članka i organ socijalnog staranja mjesta prebivališta otpuštene osobe, kako bi se organizirao njen prihvata radi nastavka liječenja na slobodi.

Mjera sigurnosti obveznog liječenja narkomana i alkoholičara, izrečena uz uvjetnu osudu, izvršava se u zdravstvenoj ustanovi koju odredi Federalno ministarstvo zdravstva.

U slučaju opozivanja uvjetne osude, izvršenje mjere sigurnosti obveznog liječenja narkomana i alkoholičara provest će se, odnosno nastaviti će se, po odredbama st. 1. i 2. ovog članka.

Članak 184.

Osoba prema kojoj je, uz kaznu zatvora, izrečena mjera sigurnosti obveznog liječenja narkomana i alkoholičara upućuje se u ustanovu u kojoj se izvršava ova mjera.

Upućivanje radi izvršenja mjere iz stavka 1. ovog članka obavlja sud iz članka 22. ovog zakona, a ako se osuđena osoba nalazi u pritvoru, upućivanje vrši nadležni sud na čijem se području osuđena osoba nalazi u pritvoru.

Nadzor nad izvršenjem mjere iz stavka 1. ovog članka obavlja Federalno ministarstvo.

Članak 185.

Ako je mjera sigurnosti obveznog liječenja narkomana i alkoholičara izrečena uz uvjetnu osudu, sud upućuje učinitelja kaznenog djela u određenu zdravstvenu ustanovu u kojoj će se provesti bolničko ili ambulantno liječenje.

Ako se učinitelj ne javi određenoj zdravstvenoj ustanovi na liječenje ili samovoljno napusti započeto bolničko ili ambulantno liječenje, ili odbije da se podvrgne ili izbjegava to liječenje nepridržavanjem određene terapije, zdravstvena ustanova izvjestit će o tome sud.

Zdravstvena ustanova izvješćuje o uspjehu liječenja sud koji je učinitelja kaznenog djela uputio, kao i sud koji je izrekao mjeru sigurnosti iz stavka 1. ovog članka.

Članak 186.

Troškove obveznog liječenja narkomana i alkoholičara u kazneno-popravnim zavodu snosi ta ustanova.

Troškove obveznog liječenja narkomana i alkoholičara u zdravstvenoj ustanovi, za osobe koje su zdravstveno osigurane snosi nadležni zavod zdravstvenog osiguranja.

Troškovi obveznog liječenja za osobe koje nisu zdravstveno osigurane, kao i dio troškova koje po posebnim propisima snosi sam osiguranik, padaju na teret Proračuna Federacije.

Članak 187.

Ovlašćuje se federalni ministar da, uz pribavljeno mišljenje Federalnog ministarstva zdravstva, po potrebi, donese bliže propise za izvršenje mjere sigurnosti obveznog liječenja narkomana i alkoholičara kada se ta mjera izvršava u kazneno-popravnim zavodima, a Federalno ministarstvo zdravstva kada se ta mjera izvršava u zdravstvenim ustanovama.

4. Protjerivanje stranca iz Federacije

Članak 188.

Sud koji je donio presudu kojom je strancu izrečena mjera sigurnosti protjerivanja stranca iz Federacije,

izvješćuje o tome nadležni organ za unutarnje poslove na čijem području osuđeni ima prebivalište, odnosno boravište.

Ako je takvom strancu izrečena i kazna zatvora, kad kazna istekne ili bude oprostena ili osuđena strana osoba bude puštena na uvjetni otpust, ustanova će o tome izvjestiti organ, za unutarnje poslove na čijem području se nalazi ta ustanova.

Strancu kome je izrečena mjera sigurnosti protjerivanja iz zemlje, organ za unutarnje poslove koji izvršava ovu mjeru sigurnosti odredit će primjeren rok do koga treba da napusti teritorij Federacije.

Ako stranac koji je državljanin susjedne države ne napusti teritorij Federacije u određenom roku, sprovest će se do granice i predati pograničnim organima susjedne države.

Stranac koji nije državljanin susjedne države ili je osoba bez državljanstva, uputit će se na boravak u određeno mjesto do napuštanja teritorija Federacije.

Stranac ne smije napustiti mjesto iz stavka 5. ovog članka, bez odobrenja nadležnog organa za unutarnje poslove.

Članak 189.

Dok traje mjera protjerivanja stranca iz zemlje, strancu je zabranjen dolazak na teritorij Federacije.

Članak 190.

Pored odredaba ovog zakona, u izvršenju mjere sigurnosti protjerivanja stranaca iz Federacije, primjenjivat će se i odredbe federalnog zakona kojim su utvrđena pitanja kretanja i boravka stranaca u Federaciji.

XI - IZVRŠENJE ODGOJNIH MJERA

Članak 191.

Svrha izvršenja odgojnih mjera je da se pružanjem zaštite, pomoći i nadzora malodobnim počiniteljima kaznenih djela u najvećoj mjeri osigura njihovo odgajanje, popravljanje i pravilan razvoj, a kad je to potrebno i da se spriječe u obavljanju kaznenih djela.

Članak 192.

U izvršavanju odgojnih mjera s malodobnicima treba postupati na način koji odgovara njihovom uzrastu i osobnim svojstvima, pridržavajući se u radu pedagoških, andragoških i psiholoških načela.

Malodobnike treba poticati da aktivno sudjeluju u svom odgajanju, mijenjanju svojih stavova i loših navika i u razvijanju osjećaja odgovornosti za vlastite postupke.

Tijekom izvršavanja odgojnih mjera malodobnicima će se sukladno njihovom uzrastu i sposobnostima kao i sklonostima prema određenim zanimanjima, osigurati osnovna i srednja izobrazba, kao i radno osposobljavanje.

Članak 193.

Sud koji je vodio kazneni postupak protiv malodobnika može odrediti da se s izvršenjem pojedinih odgojnih mjera

može početi i prije pravomoćnosti sudske odluke, ako je to za odgoj malodobnika korisno i istodobno potrebno radi izdvajanja malodobnika iz sredine u kojoj je živio, radi pružanja pomoći, zaštite ili smještaja malodobnika, a kad taj smještaj nije moguće osigurati na drugi način, ili kad je to potrebno da ga se spriječi u vršenju kaznenih djela ili asocijalnog ponašanja.

Članak 194.

Nadzor nad zakonitim izvršenjem odgojnih mjera obavlja sud koji je izrekao mjeru.

Članak 195.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na malodobnike primjenjuju se i na osobe koje su u tijeku primjene odgojnih mjera postale punoljetne, kao i na mlađe punoljetne osobe kojima je sud izrekao odgojnu mjeru.

Članak 196.

Odgojne mjere, osim odgojne mjere upućivanja u odgojno-popravni zavod, izvršava nadležna ustanova socijalne skrbi na način i po postupku predviđenim čl. 191. do 195. ovog zakona i kantonalnim-županijskim zakonom.

XII - IZVRŠENJE ZAVODSKIH MJERA

1. Upućivanje u odgojnu ustanovu

Članak 197.

Zavodska mjera upućivanja u odgojnu ustanovu izvršava se u odgojnoj ustanovi osnovanoj za tu svrhu, suglasno zakonu.

Članak 198.

Odgojna ustanova pruža malodobniku zaštitu, pomoć i nadzor radi pravilnog odgoja i razvoja, a prema potrebi poduzima i odgovarajuće mjere.

Članak 199.

Po prijemu u odgojnu ustanovu, malodobnik se raspoređuje u odgovarajuću odgojnu grupu, ovisno od uzrasta, završenog razreda škole, psihotjelesnih svojstava i stupnja njegove odgojne zapuštenosti.

Odgojna grupa iz stavka 1. ovog članka obuhvaća najviše 10 malodobnika i ima posebnog odgojitelja.

Članak 200.

U odgojnoj ustanovi malodobnik se uključuje u osnovnu školu, a u okviru mogućnosti odgojne ustanove i uz suglasnost roditelja i malodobnika uključuje se u odgovarajuću školu srednjeg obrazovanja.

2. Upućivanje u odgojno-popravni dom

Članak 201.

Odgojno-popravni zavod je namijenjen za izvršenje odgojne mjere upućivanja u odgojno-popravni dom, koji se osniva za tu svrhu i koji u procesu odgoja malodobnika osigurava ostvarivanje svrhe izvršenja ove odgojne mjere.

Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka, u kazнено-popravnom zavodu iz toč. 1. i 3. stavka 1., članka 120. ovog zakona, može postojati posebno odjeljenje za izvršenje odgojne mjere upućivanja u odgojno-popravni dom.

Članak 202.

Prema stupnju osiguranja i ograničenja slobode malodobnika i mjerama koje se primjenjuju u odgoju i postupanju prema malodobnicima, odgojno-popravni zavod može biti otvorenog i poluotvorenog tipa.

U slučaju potrebe u poluotvorenom zavodu može postojati i zatvoreno odjeljenje.

Članak 203.

Odgojno-popravni zavod se osniva i ukida federalnim zakonom kao odgojno-popravni zavod za muške malodobne osobe i kao odgojno-popravni zavod za ženske malodobne osobe.

Sredstva za rad odgojno popravnog zavoda iz stavka 1. ovog članka osiguravaju se u Proračunu Federacije.

Članak 204.

Odgojno-popravni zavod pruža malodobniku zaštitu, pomoć i nadzor radi izobrazbe, odgoja i daljnjeg pravilnog razvoja.

Jedan odgojitelj u odgojno-popravnom zavodu, u pravilu, radi sa 10 malodobnika.

Članak 205.

Dnevna ishrana malodobnika u odgojno-popravnom zavodu sastoji se od najmanje tri obroka čija vrijednost ne smije biti manja od 16.000 džula.

Članak 206.

Oboljeli malodobnik za čije liječenje ne postoje uvjeti u odgojno-popravnom zavodu uputit će se na liječenje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Članak 207.

U odgojno-popravnom zavodu malodobnicima se osigurava osnovna i srednja izobrazba.

Malodobnici mogu stjecati stručne kvalifikacije i izvan zavoda, a može im se omogućiti i izvanredno školovanje i stručno usavršavanje.

Kvalifikacije koje malodobnici stječu u školama, tečajevima i radionicama iz stavka 1. ovog članka imaju važnost kao i kvalifikacije koje se stječu u odgovarajućim školama i radionicama izvan odgojno-popravnog zavoda, a iz svjedodžbi o stečenoj izobrazbi ne smije se vidjeti da je stečena u odgojno-popravnom zavodu.

Vrijeme koje je malodobnik proveo na stručnim i drugim radovima u odgojno-popravnom zavodu računa se kao vrijeme provedeno na radu kad je to potrebno radi stjecanja određenih kvalifikacija.

Članak 208.

Radno vrijeme malodobnika koji pohađaju školu i rade u radionicama određuje se po propisima koji važe za učenike srednjih škola za kvalificirane djelatnosti.

Malodobnici se izvan radnog vremena mogu zapošljavati dnevno jedan sat na poslovima nužnim za uređenje odgojno-popravnog zavoda.

Malodobnicima se osigurava devet sati neprekidnog odmora u periodu od 24 sata, kao i dva dana odmora u tjednu.

Članak 209.

Malodobnicima, koji pohađaju školu i postižu zadovoljavajući uspjeh u učenju, koji se zalažu na radu i dobrog su vladanja, pripada odmor od 15 dana za vrijeme zimskog raspusta i 45 dana za vrijeme ljetnog raspusta.

Ostali malodobnici i malodobnici koji ne pohađaju nastavu za stjecanje stručne spreme, a na radu su proveli ukupno šest mjeseci, uključujući tu vrijeme provedeno na liječenju, osim u slučajevima namjernog ozljeđivanja, imaju pravo na odmor od 24 do 30 dana godišnje.

Vrijeme provedeno na raspustu i odmoru uračunava se u vrijeme provedeno u odgojno-popravnom zavodu.

Pravilnikom o kućnom redu odgojno-popravnog zavoda bliže se propisuje način određivanja duljine i korištenja raspusta i odmora malodobnika.

Članak 210.

Malodobnik ima pravo na odsustvo do sedam dana u tijeku jedne godine u slučaju smrti ili teže bolesti člana uže obitelji.

Članak 211.

Malodobnicima u odgojno-popravnom zavodu pripada naknada za obavljene rad.

Ako malodobnik radi puno radno vrijeme, pripada mu naknada u visini jedne četvrtine do tri četvrtine zarade koju primaju za isti rad djelatnici u poduzećima (društvima).

Malodobnicima koji pohađaju školu i rade u radionicama pripada naknada za rad u iznosu od 70% naknade koju primaju učenici odgovarajuće srednje škole izvan ustanove.

Članak 212.

Malodobnicima koji bez svoje krivnje ne rade, a nemaju vlastitih sredstava, osiguravaju se sredstva za podmirenje najnužnijih potreba.

Malodobniku koji oboli na radu ili u svezi s radom, pripada naknada za vrijeme spriječenosti za rad po propisima o radnim odnosima.

Članak 213.

Malodobnici mogu slati i primati pismene pošiljke bez ograničenja.

Posjete članova uže obitelji i osoba koje odobri ravnatelj zavoda, kao i primanje novčanik i drugih pošiljaka omogućit će se malodobnicima sukladno pravilniku o kućnom redu zavoda.

Članak 214.

Malodobnicima se mogu davati nagrade za postignute uspjehe u učenju, na radnom mjestu, te za primjerno vladanje, a mogu im se davati i druge pogodnosti sukladno s pravilnikom o kućnom redu.

Članak 215.

Malodobnici su obvezni pridržavati se odredaba zakona i propisa donesenih na temelju njih, izvršavati naređenja službenih osoba u zavodu i pažljivo čuvati imovinu i predmete koji su im dani na rukovanje i uporabu.

Za povrede radne discipline i nepravilan odnos prema drugim malodobnicima ili osoblju zavoda malodobnicima se može, pored disciplinskih kazni predviđenih zakonom, izreći i disciplinska kazna izdvajanja u posebnu prostoriju do pet dana.

Članak 216.

Odredbe ovog zakona o osnivanju kazneno-popravnih zavoda, unutarnjoj organizaciji, gospodarskim jedinicama, djelatnicima, o položaju osuđenih osoba, prijamnom odjeljenju, načinu raspoređivanja u klasifikacijske grupe, upoznavanju i primjeni kućnog reda i kućnom redu, materijalnoj odgovornosti osuđenih osoba, sukladno se primjenjuju na odgojno-popravne zavode i na izvršenje odgojne mjere upućivanja u odgojno-popravni dom.

3. Upućivanje u drugu ustanovu za osposobljavanje

Članak 217.

Mjera upućivanja u drugu ustanovu za osposobljavanje izvršava se u odgovarajućim ustanovama socijalne skrbi invalidnih osoba i drugih osoba ometenih u psihofizičkom razvoju, koje pružaju djeci i omladini ometenoj u psihofizičkom razvoju zbrinjavanje, odgoj i izobrazbu u

posebnim uvjetima, usmjeravanje i osposobljavanje, te zdravstvenu zaštitu i odgovarajuće oblike stručne pomoći.

Članak 218.

Kad je mjera upućivanja u drugu ustanovu za osposobljavanje izrečena umjesto mjere sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi osigurava se čuvanje malodobnika u odgovarajućoj ustanovi u potrebnoj mjeri, kao i njegovo liječenje uz stalni nadzor liječnika.

XIII - ODGODA, PREKID I PRESTANAK ODGOJNIH MJERA

Članak 219.

Odgoda i prekid izvršenja zavodske odgojne mjere uređuje se kantonalnim-županijskim zakonom.

Članak 220.

Malodobnik će se otpustiti iz ustanove za izvršenje zavodske mjere čim ustanova primi sudsku odluku o prestanku ili zamjeni zavodske mjere, odnosno čim protekne zakonom predviđeno najduže trajanje odgojne mjere.

Prilikom otpuštanja iz ustanove iz stavka 1. ovog članka malodobniku će se osigurati troškovi putovanja do mjesta gdje će malodobnik boraviti, kao i sredstva za nužnu opremu koja mu nedostaje (odijelo, rublje i sl.).

Članak 221.

Kada se malodobnik nalazi u završnom razredu škole ili pri kraju stručne izobrazbe, a otpuštanjem iz ustanove za izvršenje zavodske mjere bi se onemogućio završetak školovanja, odnosno stručne izobrazbe, ustanova može malodobniku, na njegov zahtjev, omogućiti završetak školovanja, odnosno stručne izobrazbe.

Za vrijeme pohađanja škole ili stručne izobrazbe iz stavka 1. ovog članka, prema malodobniku se ne primjenjuje zavodska mjera.

XIV - POMOĆ NAKON IZVRŠENJA ZAVODSKE MJERE

Članak 222.

Za vrijeme izvršenja zavodske mjere nadležno tijelo starateljstva održava stalnu vezu s malodobnikom, s njegovom obitelji i s ustanovom za izvršenje zavodske mjere kako bi se malodobnik što bolje pripremio za vraćanje svojoj obitelji i uključio u redovni život.

Ustanova za izvršenje zavodske mjere obvezna je da pravodobno obavijesti nadležno tijelo starateljstva o otpuštanju malodobnika iz ustanove i da tom tijelu predloži mjere koje bi trebalo poduzeti za prihvata malodobnika.

Članak 223.

Da bi se po izvršenju zavodskih mjera što bolje organiziralo prihvaćanje malodobnika u sredinu u koju će se vratiti, nadležno tijelo starateljstva obvezno je da se posebno založi za malodobnika koji nema roditelja ili čije su obiteljske prilike nesređene.

Članak 224.

Ako je malodobnik bolestan, a treba se otpustiti iz ustanove za izvršenje zavodske mjere i nije sposoban za putovanje, ustanova u kojoj se izvršavala odgojna mjera smjestit će ga u najbližu zdravstvenu ustanovu radi liječenja.

XV - PRIMJENA ZAKONA NA USTANOVE KANTONA-ŽUPANIJA

Članak 225.

Odredbе čl. 1. do 118., čl. 130. do 150., čl. 152. do 155. i člana 188. ovog zakona primjenjuju se i na kantonalne-županijske ustanove za izvršenje prekršajnih sankcija i drugih mjera.

Odredbе ovog zakona o ovlaštenjima ravnatelja kazneno-popravnog zavoda primjenjuju se i na rukovoditelje kantonalnih-županijskih ustanova iz stavka 1. ovog članka, ako zakonom kantona-županije nije drukčije određeno.

Odredbе ovog zakona o ovlaštenjima Federalnog ministarstva, odnosno federalnog ministra primjenjuju se i na organe uprave kantona-županije nadležnih za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija i drugih mjera, odnosno rukovoditelje tih organa, ako zakonom kantona-županije nije drukčije određeno.

XVI - KAZNENE ODREDBE

Članak 226.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj:

- 1) zdravstvena ustanova koja postupi protivno odredbama stavka 3. članka 174. stavka 1. članka 181. i stavka 3. članka 183. ovog zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u zdravstvenoj ustanovi, novčanom kaznom u iznosu od 200 do 600 KM.

Članak 227.

Novčanom kaznom u iznosu od 200 do 500 KM kaznit će se za prekršaj osuđeni stranac:

- 1) ako ne napusti teritorij Federacije ili neće da boravi u mjestu koje mu je određeno do napuštanja teritorija Federacije (st. 4. i 5. članak 188.);
- 2) ako postupi protivno odredbi članka 189. ovog zakona.

Članak 228.

Novčanom kaznom u iznosu od 50 do 200 KM kaznit će se za prekršaj osuđena osoba kojoj je izrečena mjera sigurnosti obveznog liječenja narkomana i alkoholičara, ako se ne javi određenoj zdravstvenoj ustanovi na liječenje ili izbjegne to liječenje nepridržavanjem određene terapije, ili napusti započeto bolničko ili ambulantno liječenje, kao i osuđena osoba koja po otpuštanju iz određene ustanove za izvršenje kazne zatvora ne nastavi s obveznim liječenjem, koje je po ocjeni ustanove potrebno (stavak 2. članka 183. i stavak 2. članka 185.).

Ako se osoba iz stavka 1. ovog članka podvrgne određenom obveznom liječenju, izrečena novčana kazna, ako nije izvršena, može se poništiti.

Članak 229.

Novčanom kaznom u iznosu od 20 do 100 KM kaznit će se za prekršaj osuđena osoba koja se, po uvjetnom otpuštanju s izdržane kazne, ne prijavi u roku od sedam dana od dana otpuštanja organu za unutarnje poslove ili ako ne prijavi promjenu mjesta boravka, odnosno prebivališta (članak 114.).

XVII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 230.

Po odredbama ovog zakona izvršavat će se i pravomoćne odluke inozemnih sudova, ukoliko posebnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Po odredbama ovog zakona izvršavaju se i sankcije izrečene stranim državljanima i osobama bez državljanstva, ukoliko posebnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Članak 231.

Kantoni-županije dužni su donijeti propise o pitanjima iz stavka 2. članka 1. ovog zakona najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Federalni ministri koji su ovim zakonom ovlašteni za donošenje propisa za provođenje pojedinih odredaba ovog zakona donijet će te propise u roku od šest mjeseci, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i pravilnik o kućnom redu kazneno-popravnog zavoda, kao i Pravilnik o naknadama za rad osuđenih osoba i Pravilnik o zaštiti na radu osuđenih osoba, donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 232.

Kazneno-popravni dom u Zenici nastavlja s radom kao Kazneno-popravni zavod zatvorenog tipa s Odjelom maloljetničkog zatvora za maloljetnike u Zenici i Odjelom u općini Usora.

Izvršenje mjere sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi izvršavat će se za sve osobe s teritorija Federacije u posebnom odjeljenju pri Kazneno-popravnim zavodu u Zenici, dok Federalno ministarstvo i Federalno ministarstvo zdravstva ne odrede zdravstvenu ustanovu u kojoj će se izvršavati ova mjera.

Mjera sigurnosti obveznog psihijatarskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi izvršavat će se u posebnom odjeljenju iz stavka 2. ovog članka, najduže tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona do kada će se organizirati izvršenje mjere u ustanovi iz članka 167. ovog zakona.

Kazneno-popravni dom poluotvorenog tipa Butmir (dio koji se nalazi na teritoriju Federacije) i Okružni zatvor u Sarajevu nastavljaju s radom kao Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa u Sarajevu s odjelima u Ustikolini i općini Pale-Prača.

Okružni zatvor u Bihaću nastavlja sa radom kao Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa u Bihaću.

Okružni zatvor u Mostaru nastavlja sa radom kao Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa u Hercegovačko-neretvanskom kantonu-županiji sa Odjeljenjem u Zapadno-hercegovačkom kantonu-županiji.

Okružni zatvor u Tuzli i Okružni zatvor u Orašju nastavljaju s radom kao Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa u Tuzli i Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa u Orašju.

Objekti, zemljište i druge stvari na korištenju kod kazneno-popravnih domova u Zenici i Butmiru-Sarajevu i okružnih zatvora u Bihaću, Sarajevu, Mostaru i Tuzli, postaju vlasništvo Federacije, a pitanja vlasništva objekata, zemljišta i drugih stvari koje koriste okružni zatvori u Busovači i Orašju uredit će se posebnim ugovorom između Vlade Federacije i vlada kantona-županija na čijem se području nalaze ti zatvori.

Članak 233.

Osniva se kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa u Busovači.

Članak 234.

Osniva se Kazneno-popravni zavod za žene u Ljubuškom sa Odjeljenjem maloljetničkog zatvora za maloljetnice i Odjeljenjem za izvršenje odgojne mjere upućivanja u odgojno-popravni dom za maloljetnice, koji će početi s radom najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka rada Zavoda iz stavka 1. ovog članka, kazna zatvora za žene, maloljetničkog zatvora za malodobnice i odgojna mjera upućivanja u odgojno-popravni dom za malodobnice, izvršavat će se sukladno s Pravilnikom iz stavka 2. članka 26. ovog zakona.

Članak 234a.

Osniva se odgojno-popravni dom u Orašju.

Članak 235.

Vlada Federacije će odrediti sjedišta kazneno-popravnih zavoda i odjeljenja iz čl. 232. i 233. ovog zakona uz prethodno pribavljeno mišljenje vlada kantona-županija, na čijem će se području nalaziti ti zavodi, odnosno odjeljenja.

Članak 236.

Do donošenja propisa iz stavka 2. članka 1. ovog zakona, kazna zatvora izrečena u prekršajnom postupku, izvršavat će se u posebnim odjeljenjima kazneno-popravnih zavoda Federacije iz čl. 232. i 233. ovog zakona.

U kazneno-popravnim zavodima iz čl. 232. i 233. ovog zakona mogu postojati posebna odjeljenja za izvršenje mjere pritvora po rješenju nadležnog suda, do reguliranja uvjeta izvršenja mjere pritvora kantonalnim-županijskim propisima.

U slučaju iz st. 1. i 2. ovog članka troškove izdržavanja kazne zatvora i mjere pritvora snosi kanton-županija.

Članak 237.

Uvjeti iz stavka 1. članka 39. ovog zakona osiguravat će se prema posebnom planu ustanove, sukladno s materijalnim mogućnostima, a najkasnije u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 238.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena zakona o izvršenju sankcija koji su se primjenjivali na teritoriju Federacije, izuzev odredaba kojima se uređuju pitanja iz stavka 2. članka 1. ovog zakona koje će se prestati primjenjivati danom stupanja na snagu kantonalno-županijskih propisa iz stavka 1. članka 231. ovog zakona.

Članak 239.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH --, v. r.	Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH --, v. r.